



NAUJIENOS

Library of Congress
Periodical Division
Washington, D. C. 20540

LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS UŽ TAUTOS LAISVĘ

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

The First and Greatest
Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608
HAYMARKET 1-6100
Over One Million Lithuanians
In The United States

OL. LXI

Price 15c

Chicago, Ill. — Trečiadienis, Spalis - October 1 d., 1975 m.

Kaina 15c

PORTUGALIJOS KARO POLICIJA MAIŠTAUJA

GEN. FRANKO RENGIA SI TEISTI SUIMTUS KOVOTOJUS VASKUS

Šiaurės Ispanijos darbininkai streikuoja, kitose vietose eina susirėmimai su policija

MADRIDAS, Ispanija. — Ministerių kabinetas buvo susirinkęs posėdžiui, bet diktatorius Franko tame susirinkime nedalyvavo, veikata jam neleidžia. Ministerių kabinetas atmeta žiaurios užienyje organizuojamus protestus prieš Ispanijos ambasadas ir eikalauja pagarbos užsienyje esančiom atstovybėm. Kabinetas ra pasipiktinęs Meksikos nutarimu išvaryti Ispanijos ambasadorių.

Anglikasiai metė darbą

Visoje šiaurės Ispanijoje, ypač askonijoje, darbininkai metė darbą, protestuodami prieš penių jaunų žmonių sušaudymą. Anglių ir rudos kasyklų streikas akenks krašto pramonei. Keliose Ispanijos vietose įvyko susirėmimų su civiline gvardija.

Ispanijos policija suėmė keis vaskus, kovojančius už keturių Baskonijos provincijų autonomines teises. Ispanijos respublika buvo davusi Vaskonijai, kaip anksčiau tai buvo padaryta, Katalonijai, teise autonomiškai tvarkyti savo reikalus. Bet gen. Franko, laimėjęs sukilimą prieš respublikos vyriausybę, panaikino ne tik katalonėčių, bet ir vaskų autonomines teises. askonijos prezidentas sugebėjo švykti i užsienį, o Katalonijos rezidentas Luis Campanys buvo sušaudytas.

Pataria keisti krašto politiką

Aukštoji Ispanijos katalikų ierarchija, anksčiau rėmusi gen. Franko, dabar pasisatė prieš jo prievartos veiksmus. Ie praše diktatorių nebešaudyti dviejų Vaskonijos katalikų.

Jie taip pat norėjo, kad diktatorių paklaustų popiežiaus Pijaus VI-tojo ir pakeistų karo teismų uždėtą mirties bausmę penkiems nuteistiesiems. Bet diktatorius atsisakė tai padaryti, o dabar užsitraukė visos Europos ir daugelio pačios Ispanijos gyventojų neapykantą, o vietomis ir kerštą.

Katalikų dienraštis pranašauja neramumus visame krašte, jeigu diktatorius nepasitrauks ir nebus pakeista politika.

Barcelonoje nepažįstami asmenys išsiveržė i patį didžiausią šventosios širdies ligoninę, priejo prie kasos ir išnešė pusę milijono dolerių. Jeigu suimtieji vaskai ir vėl bus atiduoti karo teismui, tai stebėtojai pranašauja, kad neramumai visame krašte smarkiai padidės.

Mirti nuteistasis pataria kovoti

Zaraz miestelyje civilinė gvardija, vykdydama karo teismo sprendimą, sušaudė 23 metų vaską Juan Peredes. Visi Zaraz miestelio gyventojai praėjo pro ginkluotą civilinę gvardiją ir pripildė vietos bažnyčią, kad galėtų pasimelsti už nuždytojo sielą.

Pasibaigus mišiom, sušaudytojo, 45 metų, motina Maria Antonia Paredes, tarė kelis žodžius apie atsivertimą su sūnumi. "Mano sūnus liepė jums pasakyti, kad kovą už vaskų laisvę reikia tęsti", — tarė motina.

IS VISO PASAULIO

ROMA, Italija. — Dvidešimt kūdikių praeita mėnesį mirė Neapolyje ir Avelino, apsikrėtę Salmonella vadinama vidurių infekcija. Prieš dvejus metus panašiai apsikrėtę Neapolyje 27 italai mirė cholera, kuri iš šio miesto paplito ir kitose Italijos vietose. Kiek neatsargūs yra italai, rodo faktas kad šiemet per pirmuosius 6 mėnesius 13,876 italai apsikrėtę hepatitės virusais, 2,537 apsirgo tifoidine šiltine ir 1,099 gavo para-tifoidinę infekciją. Italija per nešvarą apsikrėčia limfomomis ligomis žymiai daugiau kaip visas likusias industrializuotasis pasaulis. Tokios provincijos, kaip Salerno, Foggia, Catania pietuose ir Liguria, Veneto ir kt. Šiaurinėje kiekvienais metais apsikrėčia tifo infekcijomis daugiau kaip visoje Japonijoje arba (1971 metais) visose Jungtinėse Valstybėse.

WASHINGTONAS. — Speciali Watergate istaiga neuždarys ateinančių mėnesį, bet būtų toliau ir pašauks tarymų daugiaau asmenų, pranešė New York Daily News. General prokuroras Erward Levi pareiškė Atstovų Rūmų spec. subkomisijai, kad jis paskirs vietoje Henry Ruth naują specialų tarytoją.

MIAMI, Fla. — Havanos radijas paskelbė, kad ateinančių sausio mėnesį Kanados min. pirmininkas Pierre Trudeau atvyks i Kubą vizito. Minėto radijo pranešimu, Kanados eksportas i Kubą, kurs 1972 metais buvo dar tik už \$59 milijonus, 1974 metais padidėjo iki \$145 milijonų. Kubos eksportas i Kanadą per tą laiką iš 11 milijonų pakilo iki \$76 milijonų.

JAKARTA, Indonezija. Indonezijos kariuomenės daliniai turėjo du susirėmimus su dviem portugalų tebevaldomos Timoro salos civilinio karo grupėmis, kurių viena — kairiųjų radikalų grupė, vadinasi Revoliucijos Frontu Rytų Timoro nepriklausomybei iškovoti.

MASKVA. — Jungtinės Amerikos Valstybės ir Sovietų Rusija pirmadienį pasiekė sutarties dėl vizų akredituotiems žurnalistams, kurie ištisų metų bėgyje galės įvažiuoti ir išvažiuoti ir vėl įvažiuoti. Iki šiol Amerikos korespondentai turėdavo prašyti sovietų vizos kiekvieną kartą. Sutartis dėl vizų žurnalistams skaitoma pirmu apčiuopiamu Helsinkio viršūnių konferencijos rezultatu.



Sen. Hubert Humphrey, užimovęs darbininko kelnę ir kepurę, pravažiavo pro Mineapoli Amerikos Laisvės Traukiniu. 200 metų nepriklausomybės sukakties proga. Sen. Humphrey noriai dalyvauja šioje suakutvinėje šventėje ir kitus ragina joje dalyvauti. Gal jis nebebūtų toks veiklus, jeigu jam nerūpėtų ateinančių metų kandidatura i krašto prezidentus.

Sirija valdo kelias Libano grupes

BEIRUTAS, Libanas. — Dabar aiškėja, kad Sirija valdo kelias Libane kovojančias arabų grupes. Sirijos prezidentas išakė Libano arabų maistininkų vadui Kamal Junblatt užmiršti politinius skirtumus su Pierre Gemayel. Junblatt vadovauja kairiai partizanų grupei, o Gemayel vadovauja vadinamiesiems dešiniems falangistams, kurie yra pasiryžę išvyti palestiniečius iš Libano.

Junblatt tiek neapkenčia falangistų vado Gemayel, kad su juo visai nebeuori ir kalbėti. Apie jokiais politines nuolaidas Junblatt ir klausyti nebeuori. Tuo tarpu Sirijos prezidentas Asadas pasiuntė i Beirutą savo užsienio ministrą Chadam, išakydamas kariaujančioms grupėms mesti ginklus. Sirijos saugumui reikia taikos Libane.

Jeigu svarbesniuose Libano centruose tėsis neramumai, tai Sirijai gali susidaryti pavojus. Išiveržus žydams i Libaną taikos atstatyti, Sirijai teks sudaryti naują frontą pagal visą Libano pasienį.

Užsienio ministras kelis kartus matėsi su abiejų grupių arabų vadais. Jam pavyko surašyti savaitgalio paliaubas, bet pirmadienį keliose Beirutų vietose ir vėl prasidėjo šaulių susišaudymai. Kovos Libane silpnina Palestinos partizanų galia, tuo tarpu Asadas mano, kad partizanai gali priversti Izraelį pasitraukti iš Golano aukštumų. Neatgavus visų aukštumų, Sirija negalės susitarti su Izraeliu.

Advokatas Bailey prašys teismą Patricia Hearst padėti i ligoninę, o ne i kalėjimą.

Teis dar 15 baskų

Generalissimo Franco penkių dar negana

MADRIDAS, Ispanija. — Neapaisant sukelto viso pasaulio pasipiktinimo dėl penkių baskų partizanų sušaudymo, generalissimo Francisco Franco valdžia ruošiasi teisti dar penkioliką ir taip pat reikalaui mirties bausmės. Dešimties jaunų vyrų ir 5 moterų gynėjams advokatams pasakyta, kad jie bus teisiami kariškuose teismuose.

Baskų advokatas Juan Maria Andres pasakė, kad jis yra užprašytas ginti baskų partizanų vyriausią lyderį Jose Ignacio Arregui, baskų tautininkų organizacijos "Žemė ir Laisvė" 30 metų amžiaus vadą. Jis kaltinamas vaidinęs svarbiausią rolę 1973 metais gruodžio mėnesį Ispanijos ministerio pirmininko Luis Cararero Blanco užmošime. Tie 15 ETA organizacijos narių buvo surankioti Madride ir kaltinami policijos pareigūnų iš pasalų šaudymu, bankų plėšimu ir kt. teroro veiksmams. Baskai yra Ispanijos provincija, kovojanti už savo laisvę.

BOSTONAS. — Savaitę trukęs mokytojų streikas prieš teis- mo įsakytą desegregaciją baigėsi praeitą antradienį, baigus sutarimą dėl kontrakto. Mokytojų sąjungos pirmininko pranešimu, mokytojai nuo antradienio grįžo i mokyklas.

ZAMBOANGA, Filipinai. — Keturioliosdešimtys mahometonų riaušinininkų piratų paleido savo pagrobtus 29 įkaitus ir grąžino valdžiai japonų laivą Suehiro ir patys pasidavė Filipinų laivyno admiralui. Riaušinininkai turėjo sąlygą arba pasiduoti arba patys žūti.

VĖLIAUSIOS ŽINIOS

Vis didesnis kongreso atstovų skaičius pasisako prieš didelį CIA pinigų švaistymą. Jie nemokėjo samdyti teisingas žinias duodančių šnipų.

Sovietų valdžia, praradusi arabų simpatijas, nori užmegzti diplomatinius santykius su Izraeliu. Dabar Izraelio vyriausybė ruošiasi išsiderėti kelias lengvatas žydams.

Gen. Carvalho vadovaujama Portugalijos policija nepatenkinta dabartine vyriausybe, o pats generolas nepatenkintas adm. Azevedo. Jam nepatinka, kad radijo stotis gali būti atiduota stoties savininkams. Adm. Azevedo turi savo žinioje kariuomenę, kuri bet kuriuo momentu gali nuginkluoti karo policiją. Jeigu karo policija arba artilerija nepaklus vyriausybei, tai sostinė gali ateiti kelios divizijos tvarkai atstatyti.

Izraelio vyriausybė atsisakė paleisti iš kalėjimo graikų katalikų vyskupą Hilarijų Capudži. Jis gavo 12 metų kalėjimo už ginklų nešimą iš Libano i Izraelį.

Šiaurės Ispanijoje visos krautuvės dvi dienas buvo uždarytos, darbininkai nėjo i dirbtuves, protestavo prieš penkių vaskų sušaudymą ir bylų rušimą kitiems suimtiems vaskams.

Tokioje mieste įvyko stiprus radikalų studentų susirėmimas su policija. Studentai nenori, kad imperatorius Hirohito vyktų i Ameriką.

Senato karo komitetas sutiko paskirti 13 milijonų dolerių laivyno bazei Diego Garcia saloje steigti.

Premjeras Azevedo išakė kariuomenei būti pasirošusiam suvaldyti tvarkos ardytojus. Jis nenori, kad kariai, įsivėlę i komunistų organizuojamus protestus, padėtų dar labiau išardyti krašto ūkį. Vsiems kariams įsakyta laikytis griežtos disciplinos ir eiti savo pareigas.

Sekretorius Kisingeris antradienį pietavo kartu su Sirijos užsienio reikalų ministru aptarė Artimųjų Rytų taikos reikalus.

Adlai Stevensonas aštriai kritikuoja sekretorių Kisingerį, padariusį pažadus, kurių jis neturėjo teisės padaryti.

MULESHOE, Texas. — Apie 4.4 milijonai traktorių dabar yra naudojami Amerikos fermerių, kai praeitojo šimtmečio pabaigoje ir šio šimtmečio pradžioje žemės ūkiui buvo naudojami 22 milijonai arklių ir mulų.

BEIRUTAS. — Dvidešimties narių tautinio susitaikymo komitetas pirmadienį pareikalavo, kad savitary kovojusios frakcijos uždarytų savo piratišką radijo stotį. Bankai ir valdžios įstaigos pirmadienį tebebuvo uždarytos, bet daugumas krautvių jau atsidarė ir saugumas gatvėse kėlinta diena kaip pagerėjo. Karo paliaubos buvo pasirašytos praėjusios savaitės ketvirtadienį.

PROTESTUOJA PRIEŠ VALDŽIOS NUTARIMĄ PERIMTI RADIJĄ

Gen. Otelo Carvalho žingsniavo kartu su protestuojančiais komunistais

LISABONA, Portugalija. — Sudarius koalicinę vyriausybę manyta, kad jau bus apsisbaigusi pati giliausioji Portugalijos suomeninio gyvenimo krizė, bet pasirodė, kad portugalų netaikos dar neapsiraminusios ir vyriausybei teks dar daug sunkių nugalėti.

Gen. Vasco Goncalves paskubomis buvo pravareš įstatymą, kuris leidžia streikuojančiom darbininkų unijom perimti įmones, jeigu nepavyksta susitarti su savininkais ir pradėti gamybos. Šiuo nuostatu besivadovaudamas buvęs premjeras pagrobė socialistų dienraštį Respublica ir katalikų siunčiamąją radijo stotį ir atidavė jas komunistams. Vasco Goncalves jau seniai atleistas, bet iki šio meto komunistai tebevaldo minėtą stotį ir dienraštį. Jie skleidė savo propagandą ir prieš dabartinę koalicinę vyriausybę, kurioje yra vienas komunistų partijos narys.

Premjeras Azevedo pirmadienį pasiuntė kariuomenės dalinį užimti televizijos ir siunčiamąją radijo stotį. Tai buvo padaryta be jokio incidento. Tiktai apie pirmadienio vidurdienį pradėjo rinktis būriai žmonių ir protestuoti prieš vyriausybės nutarimą. Pasirodė, kad komunistai, iki to meto valdę svetimą radijo stotį, pradėjo protestuoti. Jie neteko vieno svarbaus propagandos įrankio.

Prie siunčiamos radijo stoties buvo suruoštas mitingas, protestuotąs prieš premjero Azevedo vyriausybės žingsnį. Pirmon eilėn susirinko stotyje dirbę komunistai, puošė didelius plakatus ir kvietė visus darbininkus protestuoti. Gen. Otelo Carvalho, karo saugumo ir civilinės policijos viršininkas išėjo i balkoną ir paaiškino vyriausybės nutarimą perimti radijo stotį. Minioje pasirodė balsai prieš jo kalbą ir vyriausybę. Gen. Carvalho pasitebėjo, kad protestuojančių tarpe buvo didokas dalinys ir jo žinioje esančių karo policijos atstovų. Jis nulipo nuo balkono ir įsijungė i protestuojančių eiles.

Minia nutarė nuzygiuoti prie prezidentūros ir pareikšti savo protestą. Priešakyje ėjo gen. Otelo Carvalho, karo policijos vadas. Pasirodė, kad prezidentūroje rastas adm. Azevedo. Prezidentui Costa Gomes išvykus kelioms dienoms i Lenkiją ir Sovietų Sąjungą. Premjeras Azevedo eina i prezidento pareigas. Jis pranešė atvykusiai delegacijai, kad vyriausybė imsis visų priemonių tvarkai atstatyti. Kraštas privalo imtis darbo ir pataisyti krašto ūkį. Jis neleis ir karo jėgoms sauvaiiauti. Jeigu kas bandys ardyti tvarką, tai Portugalijos karo jėgos tvarkos ardytojus nuginkluos. Dabartinė vyriausybė turi karo jėgų ir didelės krašto daugumos pritarimą. Jis patarė demonstrantams išsiskirstyti ir neardyti tvarkos.

Vyriausybei teks svarstyti gen. Carvalho poziciją.

Piktadarių išradingumas

CHICAGO. — Vis naujes būdų uždirbti be darbo milijonus išgalvoja piktadariai š depresijos laikais. Tik ne vis met sekasi.

Viena piktadarių gauja "kė" Amoco Oil kompanijai milijonus dolerių grynais i gais padėti i Chevrolet Im automobilį ir automobilį su nigais pastatyti miesto šiaurėje dalyje 4400 bloke N. Ra ave. su su automobilių palik raktais. Priešingu atveju g pagrasino bombų sprogdinių visos kompanijos įmonės gazolino stotyse.

FBI tai gaują suardė suėdu jos šulius Larry Shaffer gyv. 6007 N. Sheridan Rd Paul Methven, 32, atvykus Virginia Beach, Va.

Amoco kompanija yra vi iš septynių didžiųjų alie kompanijų, kurios gavo r šius reikalavimus ir grasin. Grasinimų laiškai visi išsi nėti iš Chicagos. Iš kompa gauja tikėjosi gauti \$45.5 milijonų, bet negavo nė cento.

Laiške Chicagos Omoco daraytos tokios instrukcijos: tomobilio užpakaliname l: iškabinti plakata su užrašu "Sale", tame plakate įrašyt lefono numerį. Automobil pinigais jie patys paimsią i važiuosią. Kompanija gavo laiškų, pirmąjį rugsėjo 24 antrą rugs. 24 d. Gauja su ir likvidavo specialaus agent chard Held vadovaujama grupę.

Patricijos "draug nužudytinų sąraš

SAN FRANCISCO. Paaš kad Patricijos Hearst "drau William ir Emily Harris, l ir beliko iš vad. "Symbionės laisvinimo armijos", buvo s rė trisdešimt nužudytinų menų sąrašą, kurs buvo tas Harris ir jo žmonos bute ženklintieji daugumoje par iš Kalifornijos stambiųjų bi rių ir pareigūnų, kaip antai cific Gas and Electric Co., I national Telephone and graph Corp. kt. Dar šeši buvusios "armijos" gaujos koma.



Vėšiau, debesuota. Saulė teka 6:46, leidžiasi 6

NR. 35 (519)

2 — NAUJENOS, CHICAGO 8, ILL. — WEDNESDAY, OCTOBER 1, 1975

PETR. TARULIS

MIKALOJUS KONSTANTINAS ČIURLIONIS

Jo gimimo 100 metų jubiliejui. Biografijos duomenys.
Jo kūrybos momentų apybraižos.

(Tęsinys)

Čiurlionis išvyksta į Varšuvą

Dr. Markevičiaus šeima tik vasaromis atvažiuodavo į Druskininkus, o šiaip pastoviai gyveno Varšuvoje. Tada Konstantinas ten rado nuosirdžią globą ir pateko į didesnį būrį studijuojančių jaunuomenės. O jam sistemingo išsimokslinimo pasiūlymams, tai buvo nepaprastai naudinga.

Iš pradžių konservatorijoje jis buvo pasirinkęs fortepijono klavę, bet vėliau aistringas troškimas mokytis kompozicijos nugalėjo. Jis pradėjo kurti savąją muziką.

Jadvyga Čiurlionytė savo atsiminimuose sako: — „Varšuvoje brolis labai greit išėjo bendro lavinimo kursą ir su didžiausiu alkiu stvėrėsi tų mokslų, kurie jam pačiam tuomet buvo reikalingi. Jis studijavo gamtos mokslus, astronomiją, kosmogoniją, mineralogiją, istoriją, psichologiją, filozofiją ir net numizmatiką. Nepaprastas darbštumas vertė jį atitrukti nuo aplinkos, nuo draugų ir nuo jų pramogų. Greitai jis savo žiniomis, muzikiniu išsilavinimu ir estetinio skonio reiklumu pralenkė draugus. Netrukus jaunimo tarpe Konstantinas pasidarė autoritetu“.

Iš visų Konstantino draugų tenka išskirti Eugenijų Moravskį, kurs vėliau buvo įžymus muzikas ir kompozitorius Varšuvos konservatorijos direktorius. Jie abu mėgo ilgus pasivaikščiojimus Vislos krantais, Vilianova ir pagaliau garsiname Lazenų carko. Kiti Konstantino aplinkos jaunuoliai nors buvo turtingų šeimų ir gerai išauklėti jaunuoliai, bet Konstantinas juos vadino kiek paviršutiniškais ir bendravo tik atsitiktiniais atvejais. Jų abiejų pasikalbėjimai būdavo intymūs, nuosirdūs ir labai atviri. Jie kur nors atsiskyrę mėnulio šviesoje svajavo kas skambės jų būsimose simfonijose. Miško šlamesys — gražu, jūros bangos — dar labiau vilioja. Muzikoje — žmogus tai svarbiausia.

— Puiki idėja, — pagaliau sako konstantinas, — o aš rašysiu apie tai, ko žmogaus protas nepažįsta ir tik institucija pasako...“

Dar tuo metu, kai dar niekas negalėjo spėti, kad Konstantinas kada nors pasidarys dailininku, jis atidengė savo paslaptį Eugenijui Moravskui, kad nusprendė mokytis tapybos ir net parodė jam savo pirmus piešinius.

Eugenijus Moravskis vėlesnius atsiminimus prisipažino,

kad tuo metu buvo įsigaundęs. Jis gipypingai vertino savo draugo Čiurlionio kompozicijas ir manė, jog nauja draugo užgaida atitrauks jį nuo muzikos. Jo įsitikinimu tai būtų didžiausias nuostolis. Jis negalėjo tuo metu numanyti kokios reikšmės turės Čiurlionio tapybinė kūryba. Jis bandė Čiurlionį atkalinti nuo tapybos, bet jau buvo vėlu. Konstantino sieloje gal nejuokiomis brendo ir jau buvo subrendęs įsitikinimas, kad savo tapybiniais darbais jis gali būti nemažiau, negu muzikoje reikšmingas, o gal ir žymiai daugiau.

Varšuvos studijų metais Konstantinui buvo gali būti patys laimingiausi jo gyvenimo metai. Žinoma, vargingas buvo studento gyvenimas. Bet jį lydėjo sėkmė, jis džiaugėsi savo visokeriopą pažanga.

Jadvyga Čiurlionytė atsimena: „1899 metais. Mūsų nameliuose didelis sąjūdis — Kastukas parvažiuoja namo su diplomu. Telegrama supurtė visus — didelius ir mažus. Vaikai neša iš miško karališkus papuošalus, sėserys pina girliandas, kabina jas palubėje, apjuosia jomis duris. Šį kartą tėvas su vaikais eina su naujas pasitikti... Bet atvažiuoja garsi Druskininkuose Jankelio būda, kuri veždavo keleivius iš Pariečės geležinkelio stoties, o iš tos būdos Konstantinas nepasirodo. Jankelis pareiškė, kad „jūs sūnus eina pėsčias“... Kai jis pagaliau pasirodė iš už krūmo, susitikimas pasidarė nepaprastai iškilmingas. Toks buvo Konstantinas. Kunigaikštis Oginskis, baigus Konstantinui konservatoriją padovanojo jam pianiną, kuo apsidžiaugė ne tik pats kompozitorius, netrukus sukūręs pirmąją lietuvišką simfoniją „Miške“, bet ir visa šeima, nes visi juo pastoviai naudojosi. Kaip tik tuo metu buvo steigama Liubline konservatorija ir esą Čiurlionis buvo pasiūlytas konservatorijos direktoriaus vieta, bet jis ir nuo tos garbės ir nuo sotaus nerūpestingumo gyvenimo atsiskyrė. Jis buvo veikiamas kitokių troškimų.“

Čiurlionio gyvenimiškos pažūros O kokie gi buvo Konstantino širdies troškimai? Dar būdamas Leipce, jis parašė laišką savo artimiausiam draugui Eugenijui Moravskui, kuriame palietė platesnes gyvenimiškas temas. Jis rašė: „Gyvenimas... O!... Kurgi jį, sa! parodyk? Ar tai tas yra gyvenimas? Ko jis vertas? Gražiausios idėjos truputį paskambės ore, žmonės pasiklausys, pasiklausys, pagirs, net atmintinai išmoks, o kauliškas gyvenimas vėlasis savo tvarka. Nuolat kalbame ką kitą, darome ką kitą. Tiek žodžių! Tai vaizdiniai įvairių kilių ir gražių dalykų... Kurgi tie dalykai? Argi mes turėtume dvišypį gyvenimą: vienas šlykštus — tikrovėje, o kitas, gražusis, kilnusis — tik tai žodžiuose, ore? Kodėl negalima gyventi vien tik tą kitą gyvenimą? Kodėl jis yra toks nepagaunamas? Ko gi aš noriu? Noriu būti kitoks, noriu, kad būtų kitai, noriu kitokio gyvenimo. Nežinau kelio. Parodyk, jei gali. Nuolat noriu daryti gera ir nežinau, kas yra gera, noriu eiti, ir nežinau kur. Esu silpnas, nes jaučiu, kad klystu. Tik parodyk,



Argentinos prezidentė Izabelė Peronienė gydyti Andų kalnuose, aviacijos bazėje. Ji perdavė prezidentūrą, 45 dienoms senato pirmininkui laikinai eiti prezidento pareigas. Kai ji grįžė į Buenos Aires, tai ras labai didelių pakaitų. Visa eilė jos ministrų jau pavaryti ir pakeisti kitais žmonėmis.

kurių pusėje yra tas gyvenimas, o pamatysi, kiek manyje atsiras energijos.

Baigsi būdą (suprask — konservatoriją), važiuosiu į Peterburgą. Paskui gausiu kokią nors vietą. Imsiu algą, įsitaisyti sau padorius rūbus, butą, atitinkamus sočius pietus, lankysiu pažįstamus, ramiai kalbėsiuos apie einamuosius įvykius... Kaip visa tai kvailla juokingai, kvailla ir netgi bauru. Ir tai visa perspektyvoje. Galgi ne tai vadinama gyvenimu? Nejaugi jis taip praeis? Gaila, jei taip... Jaunuoliškai nuosirdžiai ir jautriai tada rašė Konstantinas savo geriausiajam draugui. Kas jį paskatino šitaip kalbėti? Viešumoje besireiškiančių vadovaujančių asmenų dvideidiskumas? Ar bendras vertinimas tos aplinkos, kuri kėlė pasipiktinimą jaunam Konstantinui. Ar čia buvo tik ano momento nuotaikos? Greičiausia, tenka spėti, kad jaunuoliškai kilnus idealizmas ir vėliau neapleido. Čiurlionio net tais subrendusio vyro metais, kai jis dar arčiau pažino sunkią kasdienybę ir jau spėjo nukentėti nuo to „antrojo gyvenimo“, kurio jis iš žalos jautystės neapkentė.

Gal nepasitaikys geresnė progą giliau pažinti Čiurlionio idealistines pažūras į meną ir patį kūrėją — menininką. Tad čia pridėdami priminsime keletą sakinių iš jo laiško tam pačiam Eugenijui Moravskui:

— Sakyk, ką nori, o aš esu tvirtiausia įsitikinęs, kad kompozicijos mokytojas turi būti geras ir kilnus žmogus. Čiurlionis ne tik tais jaunystės laikais, kai jo nuosirdumas buvo labai karti su naivumu, būdingu dar nepatyrusiam jaunuoliui, bet ir vėlesniaus savo pasisakymuose dažnai pabrėždavo savo tvirtą įsitikinimą, kad — „menininkas savo „esmingiausiame“ aš „turi būti geras“. O kaip jis tą gerumą“ vaizdavo? — „Menininkas tikrai turi būti geras žmogus, ne veidmainis, ne hipokritas, jis negali nemėgti grožio geriausio jo pavidalo lygiai gamtoje, lygiai mene“.

Varšuvos žiburiai

Varšuva pirmasis didmiestis, kurį ankstyvoje jaunystėje savo gyvenime pamatė Čiurlionis. Konstantinas neslepia, kad turėjęs nepaprastai jaudinantį įspūdį. Jam daug kas rūpėjo ir kiekviena žingsnyje jis rasdavo nuostabias iki to laiko nematytas naujienas. Jis buvo nepaprastai godus ir veržlus rinkdamas jam reikalingas žinias. Pirmiausia jis nukreipė savo dėmesį į muziką. Varšuvos muzikinis gyvenimas buvo turtingesnis, negu kitų daugelio miestų tais laikais. Aukšto lygio koncertai ir puošnūs spektakliai auklėjo

jauno Konstantino ir jo draugų skonį. Greta to Konstantinas ryžosi plačiai paįinti literatūrą, kaip klasikų, taip pat ir naujųosiu autorius, kurių veikalai jaudino anų laikų jaunuomenę. Nuostabu, kad Konstantinas, dar tais laikais, kai niekas neįtarė jo, kad tapyta jam arti širdies, pats vienas jau sekė žymesniųjų tapytojų darbus, įdėmiai žvalgėsi į klasikų ir dažnai labai kritiškai atsiliepdavo apie anų laikų pereinamojo laikotarpio tapytojų pastangas. Jo artimi draugai, su kuriais jis svarstydavo meno klausimus, vėlesniais savo atsiminimuose sako, kad Konstantino sprendimai visada būdavo savarankūs ir kiekvieną savo teigimą jis mokėdavo pagrįsti.

Baigdamas savo gyvenimo Varšuvoje dešimtmetį, Konstantinas asmeninių gabumų dėka, o taip pat pasirėmamas savo surinktomis žiniomis meno ir literatūros srityse, greta to būdamas išskirtinai aktyvios dvasios, prasižėrė į pirmąsias jaunų menininkų eiles. Pažėgesnėsi jaunuoliai ieškojo jo draugystės. Aplink jį spietės ištisi būriai jaunuolių, kurie buvo nepatenkinti esama aplinka ir ieškojo šio to naujo.

Apie Čiurlionio įtaką jaunimui Varšuvoje įsidėmėtinau priminė toji pati Halina Volmanaitė, turi po daugelį metų specialiai buvo atvykusi į Kauną 1939 metais, norėdama dar kartą pažūrėti į Čiurlionio paveikslus. Iš naujo pamačiusi Čiurlionio Galerijoje savo mokytojo kūrinius Halina tiek susijaudino, kad pravirko ir ilgai negalėjo nusiraminti. Jadvyga Čiurlionytė paklausė Haliną apie Konstantino Varšuvos laikų draugus. Į tai Halina atsakiusi:

— Neklauskite, iš jų mažai beliko, jie jau tarpusavyje nebendravo. Nebėra Čiurlionio... O vėliau ji dar pridūrė:

— Kai Čiurlionis buvo mūsų tarpe, mes visi buvome geresni. Šalia jo negalėjo būti nei blogas žmogus, nei piktas jauno. Jis kažkokią šviesą skleidė mūsų tarpe... Neatsisveikiant jį, kad Konstantinas iš Varšuvos atsivežė švelniausius prisiminimus, bet apamai Varšuvos gyvenimu jis nebuvo sužavėtas. Varšuvos miesčionija — jis dažnai labai kri-

tiškai vertindavo. Stai viename pirmųjų savo sužadėtinei Sofijai laišku, rašytų tuo metu, kai jis buvo sugrįžęs į Varšuvą trumpam laikui — savo plakatą lito grafuoti, trumpai, bet reikšmingai pastebi:

„Taip man buvo keista kažkaip Varšuvoje, net nesitikėjau, kad

ten tiek daug manęs liko... Ne kalbu apie miestą, tučias ir išsi-pustęs tartum kirpėjas ar kelnėris“.

Savo stilijus, trumpai, bet pakankamai ryškiai Konstantinas nusakė savo įspūdžius, atsilankius Varšuvoje.

(Bus daugiau)

SODYBŲ PIEVELEŠ

Nieko nėra gražesnio apie namus, kaip gražiai žaliuojanti pievelė. Kiekvienas lietuvis didžiuojasi savo pievele. Naujienos šia knygele padovins. Užvažiavusieji gali knygelę įsigyti už \$1.25. Jeigu kas toliau gyvena arba nenori užvažiuoti, tai gali atsųsti \$1.50 čekį arba Money Order, o mes knygelę jam pasiųsime. Pinigus prašome sųsti tokiu adresu:

SODYBŲ PIEVELEŠ

Knygelėje surašyta viskas, kad liečia pieveles. Aprašyta kaip žolę užauginti, kaip žemę tręšti ir prižiūrėti. Naujienos šia knygele padovins. Užvažiavusieji gali knygelę įsigyti už \$1.25. Jeigu kas toliau gyvena arba nenori užvažiuoti, tai gali atsųsti \$1.50 čekį arba Money Order, o mes knygelę jam pasiųsime. Pinigus prašome sųsti tokiu adresu:

NAUJIENOS,

1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60608

LIETUVOS VARDŲ KILMĖ

Daugelis nori patirti, iš kur yra kilęs Lietuvos vardas, bet mažai kas šį klausimą studijavo. Apie lietuvių tautą ir lietuvių kalbą yra parašyta daug knygų ir brošiūrų. Lietuviai minimi senuose atsiminimuose ir metraščiuose. Ten minimas ir Lietuvos vardas.

Juozas Venclova, dirbęs prie šios studijos 20 metų, peržiūrėjo labai daug senų dokumentų. Savo studijoje jis nurodė kiekvieno žodžio metrikaciją ir surašė Lietuvos praeitį liečiančias knygas. Jis perskaitė šimtus knygų ir parašė 52 psl. knygelę, pavadintą LIETUVOS VARDŲ KILMĖ. Minkšti viršeliai, kaina \$2.00. Knygelę jums bus pasiųsta, jei du dolerių atsųsitate šiuo adresu:

NAUJIENOS, 1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608.

DEDES ŠERNO GYVENIMO BRUOŽAI

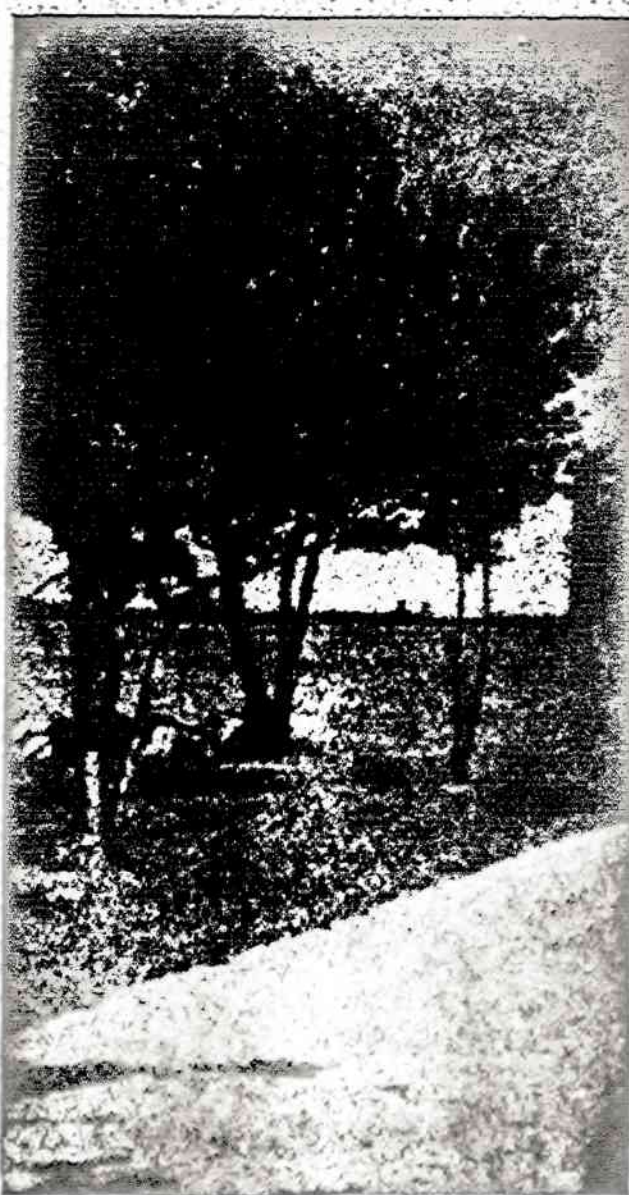
YRA GERIAUSIA DOVANA

Vyresnieji Amerikos lietuviai Juozą Adomaitį — Dėdę Šerną asmeniškai pažino, skaitė jo straipsnius, knygas ir klausėsi jo pasakojimų. Dabar jie gali pasikaityti gražiai surašytą Dėdės Šerno gyvenimą. Jiems bus įdomu prisiminti senus laikus ir pasikaityti gražių istorijų. Naujai atvykęs lietuviai galėtų žiemos ar vasaros pasisveikintymams nupirkti Antano Rūkos parašytą VIENISO ŽMOGAUS GYVENIMĄ — Dėdės Šerno gyvenimo brožuos. Jie pradijusius kiekvieną, kas jį atsimena ir pažinojo, o naujesiems ateiviams, jaunimui, rašytojo ANTONO RŪKO lengvas, vaizdas, gražia literatūrine forma pasakojimas duos progos susipažinti su mūsų pirmųjų išelių šviesuolių gyvenimu ir jų kieta, ideologine veikla.

Antanas Rūkas, VIENISO ŽMOGAUS GYVENIMAS, Juozo Adomaitio — Šerno gyvenimo brožuai. Išleido Amerikos Lietuvių Istorijos Draugija, Chicago, 1962 m. 206 psl., kaina 2 dol.

GAUNAMA „NAUJIENŲ“ ADMINISTRACIJOJE

Taupykite dabar pas mus



Pas mus taupomi jūsų pinigai atlieka didelių darbus. Pirmia, jie padeda jums pasiekti asmeniškų jūsų užsąjimų. Antra, jie padeda sukurti geresnę apylinkės bendruomenę ir parūpina fondus namams įsigyti.

Taupykite dabar.

Santaupos, padėtos prieš 10 mėnesio dienų, neša nuosimčius nuo mėnesio pirmos dienos.

Išduodami Certifikatai, kurie neša iki

7 3/4%

palūkanų, priklausomai nuo įdėtos sumos ir jos išėmimo.

Investavimo knygelės sąskaitos neša

5 1/4%

UNIVERSAL

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St.

Chicago, Ill. 60608

VIENA STIPRIAUSIŲ BENDROVIŲ, TURINTI DIDELES ATSARGAS.

Išleista 1928 metais.

Tel. 421-3070

Išlaigos pietuose klemas automobiliams pastatyti.

Nesena išėjusi laukta

Juozės Vaičiūnienės knyga

TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENČIŲ TAKAIS

100 didelio formato psl., daug paveikslų. Kaina \$2.00.

Persūntimui pašto reikia pridėti 25 c. egzemplioriui.

Ansambliai, choral, grupės, užsakyti 10 ar daugiau egzempliorių, nemoka pašto persūntimo išlaidų.

Knygą galima gauti Naujienose arba pasiūnčiant čekį ar Money order tokiu adresu:

NAUJIENOS

1739 So. Halsted St., Chicago, Illinois 60608

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608 Telephone MA 1-6100

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

Subscription Rates:
In Chicago \$30.00 per year, \$16.00 per six months, \$8.50 per 3 months. In other USA localities \$26.00 per year, \$14.00 per six months, \$7.50 per three months. Canada \$30.00 per year; other countries \$31.00 per year.

15 cents per copy.
Chicagoje ir priemiestuose:
Dienraščio kainos:
metams \$30.00
pusei metų \$16.00
tris mėnesiams \$8.50
vienam mėnesiui \$3.00
Kitose JAV vietose:
metams \$26.00
pusei metų \$14.00
Užsienioose:
Metams \$31.00
pusei metų \$16.00
vienam mėnesiui \$4.00
Naujienuos eina kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 val. ryto iki 5 val. vakaro šeštadieniais — iki 12 val.

Lietuvoje komunistai bijo prasižioti

Honanas Zimanas, Lietuvos komunistų partijos centro komiteto leidžiamo teorinio žurnalo vyriausias redaktorius ir imperialistinės sovietų politikos patikimiausias atstovas Lietuvos žemėje, susirūpino labai jau nešvankiomis darbo sąlygomis pačioje komunistų partijoje. Niekam ne paslaptis, kad dabartinio metu jokia politinė grupė neturi teisės susirinkti ir aptarti bėgamųjų krašto reikalų. Jeigu koks susirinkimas įvyksta, kuriame pasikeičia nuomonėmis, tai visa tai privalo būti daroma nepaprastai slaptai, kad žinia nepasiektų rusų arba rumams tarnaujančių lietuvių.

Zimanas džiaugiasi, kad paskutiniu partijos narių valymo metu, paties Zimano vadinamu "partinių dokumentų keitimu", įvestas šoks toks apsilavimas, bet jis yra įsitikinęs, kad "dokumentų pakeitimas" visko dar nepadarė. Jam nepatinka, kad partijos nariai nekritikavo plenuman suvažiavusių centro komiteto narių ir nenurėdė jų daromų klaidų. Jeigu kuris atsakingas partijos pareigūnas buvo kritikuojamas, tai buvo daroma anonimiškai. Zimanas pripažįsta, kad kritikai šitokiu būdu išskėle pačioje partijoje vykstančias negeroves, bet tokia kritika esanti "neveiksminga".

Jis, apsvarstęs visas komunistų partijoje vykstančias negeroves, priėjo išvados, kad pačioje partijoje nėra kritikos. Partijos nariai mato partijos vadų daromas negeroves, bet niekas nedrįsta jų iškelti viešumon ir bandyti išrauti. Kad didelė Lietuvos gyventojų dauguma bijo žodį pasakyti prieš dabartinius Lietuvos valdovus ir jų pastatytus kvieslingus, tai Zimanui visai nerūpi. Jam nepatinka, kad pačioje Lietuvos komunistų partijoje žmonės bijo teisybės ir akis pasakyti. Jeigu gi kas nepasako teisybės kreivai besielgiantiems vadams, tai jie dar labiau atsisikirsi nuo visuomenės ir nekreips jokio dėmesio į bedugnėn traukiantį blogą įprotį. Mėnesiniame partijos organe Zimanas rašo:

"Partinių organizacijų pareiga — sudaryti partiniame kolektyve, partiniuose susirinkimuose tokią atmosferą, kad žmonės galėtų drąsiai reikšti savo mintis, pastabas, kad jie būtų tikri, jog į kiekvieną pasiūlymą bus atidžiai reaguota, atsižvelgta, jog kiekvienas pasiūlymas bus įgyvendinamas, bus kont-

IŠ DIDELIO RASTO IŠEJO IŠ KRAŠTO...

Pono J. Viliušio asmeniškai nepažįstu, nei jo savo akimis esu matęs. Tik iš jo paties "Naujienuose" pasisakymo pa-tyriau kad jis įsigijęs net ru diplo-mus Europoje. Būtent, miš-

roliuojama, kaip jis realizuojamas. Tokiomis sąlygomis auga komunistų aktyvas, jų kūrybinė iniciatyva, susiformuoja jų didelio savitarpio reikalumo santykiai. Esant tokiai atmosferai, kiekvienas jaučia didelę atsakomybę už pavestą darbą, atkakliau ieško rezervų, aktyviai kovoja už viso, kas nauja, pažangiu, pergale, o tai yra kolektyvo laimėjimo laidas. Būtent tokiomis sąlygomis kritika ir savikritika tampa veiksmingu ginklu, neleidžia tenkintis tuo, kas pasiekta, skatina nenukrypstantai tobulinti savo darbą. Bet, deja, dar ne visur darbas taip organizuotas. Yra nemaža atvejų, kai vengiama kritikos, bandoma užmaskuoti trūkumus. Kartais tai daroma, dangstantis nenoru "teršti savo lizdą". Bet juk šiukšlės teršia mūsų gyvenimą, ir jas reikia kuo ryžtingiausiai iššluoti, iškuopti, nes mes norime, kad mūsų namuose būtų šviesu ir švaru". (Komunistas, 1975 m. rugpiūčio numeris, 7 psl.).

Turime pripažinti, kad redaktorius Zimanas šį kartą ėmėsi drąsaus žingsnio. Jis ryžosi ne tik iššluoti, bet ir iškuopti komunistų partiją, kad ten būtų šiek tiek daugiau šviesos ir švaros. Bet svarbiausia, jis pripažįsta, kad šiandieninėje komunistų partijoje nėra tokios atmosferos, kurioje kiekvienas partijos narys galėtų drąsiai reikšti savo mintis ir padaryti pastabas. Prieš 20 metų komunistai būdavo patenkinti, kad jie galėdavo šiukšlės bent po lova pašluoti, o dabar Zimanas nori, kad jos būtų iššluotos laukan, o pati partija iškuopta.

Nežinome, kuriais sumetimais Zimanas tai daro. Galimas daiktas, kad partijos narių tarpe jau atsirado reikalas pakeisti tą atmosferą, kuri visą 50 metų viešpatavo Rusijos komunistų partijoje. Bet taip pat gali būti, kad Zimanas daro tokį pasiūlymą pagal įsakymą iš viršaus. Rusai labai gerai žino, kad joks komunistas negali pakisti tos atmosferos, kurioje pirmasis sekretorius viską žino, o darbščiausieji nariai privalo tiksliai pilinguoti galvą ir pritari ti jo pasiūlymams. Stalinas taip pat leisdavo centro komiteto nariams pasisakyti prieš jo vestą politiką, bet vėliau jis kritikus likvidavo. Gal Zimanas nori išsprovokuoti lietuvių, kad jie pasakytų savo nuomonę, o vėliau jis galėtų lietuvių komunistus rusams paskusti, kaip jis tai darė 1958 metais.

Jeigu Zimanas savo iniciatyva ėmėsi šitokio žingsnio, tai turime jam priimti, kad partijos praeityje visi komunistų partijos atmosferos valytojai smarkiai nukentėjo. Pas bolševikus perbėgęs Griška Zinovjevas, dirbęs su pačiu Leninu, Stalino čekistų buvo nudobtas čekos pogrindyje už norą pravalyti partijos atmosferą. Katrė Matulaitytė, Karolio Poželos žmona, čekistų buvo nušauta Minske už tokius pačius pasiryžimus. Jonas Kazlauskas, norėjęs įnešti truputį šviesos į pačių geriausių sovietų kalbininkų protus, turėjo užmerkti akis ir nerti į Viliją.

Bet Zimanas, niekad už nieką nekovojo, greičiausiai tai daro pagal įsakymą, kad išaiškintų partijos atmosferą nepatenkintus lietuvių.

K. STREVA
J. Viliušis turėtų būti gan senyvo amžiaus žmogus, nes jo plačioji recenzija rodo jį iškludusį į neaprepiamas platybes. Bet tiek to, apie tos recenzijos platybes, tikiu, atsiras kas kitas ir dėl jos pasakys išsamų žodį.

Tačiau negaliu negirdomis praleisti ir nepasakyti keleto kritinių pastabėlių dėl jo recenzijoje padarytų prieš katalikus užgaulių pasisakymų. Tikrai, reikia stebėtis, kad p. J. Viliušis nebūdamas teologas nei gilus Bažnyčios istorijos žinovas, o tik miškininkas, bei teisininkas, pasiremdamas jau seniai pasenusiais nuvalkiotais priekaištais Bažnyčiai, kalba apie kaž kokias "įdogmin-tas nesąmones", "religinis mitus". Joks rimtas mokslo vyras to nedrįstų skelbti. Juk būtų tikrai nerimta, jei aš, nebūdamas miškų specialistas, imčiau mokyti miškų inžinierius, ar teisininkus, kai turi spręsti bylas, kokias jie turėtų skirti nuteistiesiems bausmes, ar kalbėti apie kokias ten neva esamas nesąmones.

Kazkas kadaise rašė, kad jokia kita mokslo šaka neturi tiek "specialistų", kurie drįstų kritikuoti ne savo srities mokslo šaką, kiek jų turi teologija bei Bažnyčios istorija. Tokiems "kritikams" nereikia teologijos studijų, nei gilesnio jos žiavimus, pakanka tik mokykloje pasimokyti katekizmo ir jau save laikyti "kvalifikuotu" kalbėti kaip neklystan-tis "autoritetas" teologijos klausimais. Be to, tokių "specialistų" — kritikų eilėse dažniausiai būna tie, kurie, dėl kokių nors asmeniškių priežasčių yra atsidūrę anapus Bažnyčios, tokie, save pateisindami, temato Bažnyčioje vien tik juodas dėmes...

Man rodos, kad naivu būtų peikti ir kritikuoti, stovint lauke, mišniškus bažnyčios langų vitražus vien dėl to, kad į juos žiūrint iš lauko pusės, jie atrodo tamsūs, pilni tamsių dėmių, bei išraižyti visokiomis kreivėmis. Iš p. J. Viliušio daromų Bažnyčiai neigiamų pasisakymų, atrodo, kad jis stovėtų lauke ir darytų sprendimus, užgauliojantįs Vatikaną, popiežius, vyskopus ir net mūsų lietuvių liaudies Smūt-kelį.

Šitokie užgaulūs pasisakymai parodo stoką objektyvumo ir geros valios, kadangi tokie jo tvirtinimai neparemti rimtais daviniais. O tai privaltu išsmokslinusiui, turinčiam net du aukštojo mokslo diplomus. "Naujienuose" skaitytojams p. J. Viliušis Vatikaną pristato

kaip svetimo turto grobstyto-ją. Bet ar toks įtaigojimas neturėtų būti svetimas teisininkui. Kiekvienas teisininkas žino ar bent yra susipažinęs, kad Bažnyčia tvarkosi pagal savo kanonų teisę, kurią pripažįsta ar bent respektuoja ir pasaulinių valstybių teisinai. Toks atsiliepiamas, kad "Vatikano atstovaujama universali krikščionybės teorija tautybių nemėgsta..." kai lietuviai iš-tirps šiame Amerikos konti-nento katilė, jų turta Vatikanas perleis naudotis kitiems arba parduos už brangią kainą", yra šališkas, klaidinantis ir net kurstantis, kas teisininkui tu-rėtų būti svetima.

Taip pat yra pikta užgaulus popiežiaus įžeidimas kai p. J. Viliušis rašo: "Šiandien visai suprantama, kad aukštoji ka-talikių vadovybė, su "neklus-tančių" popiežių prysakyje irgi susirūpino tikėjimo refor-momis ir bando skubos keliu reformuoti iš pagrindų tai, kas dar galima, tai ką gyvenimas jau pralenkė — pašalinti nors ryškiausias įdogmintas nesą-mones ir religinius mitus".

Čia p. J. Viliušis parodė so-rijo didelę ignoraciją, kas liečia popiežiaus neklystumą, ka-lo dangi jis nežino kada ir kuriais atvejais popiežius yra neklys-tantis. Jis neturi supratimo nei apie visuotinius vyskupų suvažiavimus, kas tokiuose suva-žiavimuose yra reformuojama.

Aš norėčiau p. J. Viliušį paklausti kokias popiežius pašali-no jo vadinamas "įdogmin-tas nesąmones" ir "religinis mitus". Toks švaistymasis toki-ais pasisakymais netinka iš-simokslinusiui vyrui, reikia duoti konkrečių davinį, ki-taip tenka tai pavadinti netiesos skleidimu, ar dar papras-tiau — plepalais.

Labai nekorektiška, kaip teisininkui švaistytis tokiais įtarinėjančiomis užuominomis apie vysk. V. Brizgį. Jis rašo, kad "čia išseivijoje atsiradęs, šiame kontinente, bedarbis vyskupas V. Brizgys vilioja pi-lonigus iš lietuvių koplyčių sta-tybai svetimos katedros... Šiluvos koplyčia tur būt kainavo apie 300.000 dolerių ar dau-giau. Tikri daviniai — organi-zatoriaus vyskupelio kišenės paslaptis".

Šitokių įtaigojimų p. J. Viliušis save sugretino su Lietuvos okupantu, kuris vyskupą biau-riausiai niekina, kolioja. Toks metamas vyskupui V. Brizgiui įtarimas dvelkia grynu smei-tu, grubiu jo garbės pažeidi-mu. tuo labiau, kad p. J. Vi-liušis kaip teisininkas turi ir privalo žinoti, kad tokių insi-

nuacijų skelbimas šaukiasi lei-singumo. Ir ja melnamas toks iš pirmo išlauztas įtarimas, ne-paremtas faktais, kaip teisinin-kui nedaro garbės. Nenusteb-čiau jei šį p. J. Viliušio įtaigo-jimą persipašdintų ir mask-vinė "Pravda".

Be to, šitokia užuomina yra įžeidimas ir visų, kurie buvo tų koplyčių statybų komitetų nariais, per kurių rankas ėjo aukotojų piniginės aukos, smulkiausiai atžymėtos posė-džių protokoluose ir aukotojų sąrašuose. O be to, visų auko-tojų vardai yra išrašyti ant pergamentinių lapų ir atiduoti Vatikano bibliotekos apsaugai.

Bet kas gi iš aukojusiųjų šiandien kelia balsą, kad blogai padaryta, kam tos koply-čios įrengtos JAV sostinėje Wa-shingtono šventovėje, kurią lanko ne tik visos Amerikos amerikiečiai, bet ir užsienie-čiai, atvykę iš tolimiausių kraš-tų. Kas iš aukojusiųjų kelia balsą dėl koplyčios Romoje ir kad tuo buvo padaryta mūsų tautai ir išseivijai skriauda ar gėda?

Toji koplyčia yra dedikuota Lietuvos kankinių garbei, ku-rijoje dominuoja Vilniaus Auš-ros Vartų Dievo Motinos di-džiulis paveikslas. Jos sienos išpuoštos garbingos Lietuvos valdovų atvaizdais, išrašyti jų vardai. Juk nekaltant apie ki-tus ten esamus paveikslius, už-tenka ten pamatyti Sibire lie-tuvačių parašytą maldaknykę. Ji amžiais bylos lietuvių, bro-lių ir sesių Sibiro vergijoje iš-kenėtąs kūno ir dvasios kan-čias...

Be to, noriu paklausti p. J. Viliušį, kodėlgi, kitos tautos turi įrengusias mirties kated-rose tokias koplyčias, joms di-džiūojasi, nes jų vardą garbina, bet p. J. Viliušio manymu lie-tuvių įrengtos koplyčios yra skriauda išseivijai, nes vieton jų būtų geriau įrengtos salės. Ačiū Dieviui, salių išseivijoje turime, dėl jų dar nėra bėdos. Svarbū, kad lietuviai neišsilakstytų po visas pakampes, palikę savo pi-lonijas, bažnyčias, mokyklas bei sales. Mano nuomone, kad to-kių koplyčių įrengimą Lietuvos istorija įvertins ir padėkos žodį tars vysk. V. Brizgiui, jo suor-ganizuotam statybos komitetui, o taip pat ir visiems aukotojams. Jų visų vardai liks neužmiršta-mi. Įdomu būtų žinoti "Nau-jienuose" skaitytojams, kiek gi p. J. Viliušis yra šimtų dolerių pa-aukavęs vienai ar kitai kopy-čiai? Jei ne, tai ko jam sielotis dėl tų, kurie įvertino tokių pa-minklinių koplyčių reikšmę ir aukėjo savo dolerius?

(Nukelta į 5 psl.)

A. VILAINIS - ŠIDLAUSKAS O KAS TU?... 13

Manoma, kad pikčiausias ir tragiškiausias kerštas yra dėl meilės. Tada keršyto-jas, žudydamas savo varžovą, dėl sugriau-tos jo laimės, gyvenimo, nebeišskiria iš kerš-to plano ir pats savęs. Nugrimzdes į nevil-tį jis nebemato prasmės ir tikslo gyventi ir stengiasi pats save išbraukti iš gyvyj tar-po. Kaip tik į tokios būsenos stovį buvo patekęs ir Dennis Robertsonas.

Daug vėliau Denniui sunku buvo viską ryškiai beprisiiminti. Nebuvo visai aišku, kaip grįžo į savo tėvų namus, įėjo į kam-barį ir įsidėjo tą pilno ugnim viliojantį ginklą. Jis tik valandėlei buvo lyg išbudin-tas iš keršto svaigulio, kada išgirdo moti-nos balsą.

— Ar tai tu, Denni?
— Taip, aš... — stengėsi atsakyti ra-miai prislopintu balsu.
— Man, rodos, tu vėl ruošies išeiti. Vė-lu jau, Denni... Eik miegoti.
— Miegok, mama... Aš tik trumpai valandėlei... Tuoj sugrįšiu. Jojo balsas dabar ima drėbėti ir žodžiai springti ger-k-lėje.

Motinos šitas žodžių tonas jį stipriai paveikė. Į beviltiškume paskendusi jo siela, tarsi prisiveržė šviesi šilta srovė. Jis stabtelėjo prie kambario slenksčio. Ap-

žvelgė į savo klaukiu žvilgsniu. Pasidare net drovu ir gėda, kad jis tokiu momentu ir paskutinį kartą jai išeidamas jau nebe-grįžtamai meluoja. Norėjosi ir jam ką nors šilto pasakyti savo motinai. Dar lūku-riavo, kad ji dar ką nors pasakytų, bet ji tylėjo. Tikriausiai, jei dar būtų pradėjęs jį kalbinti ar būtų atėjus į jo kambarį, jis nebebutų turėjęs drąsos išeiti. Tą minutę jis girdėjo ne tik laikrodžio taksenimą, bet ir stiprų savo širdies plakimą. Beviltiškai nuleido rankas ir lyg netyčia tuo pat laikui palietė į kišenę įdėtą ginklą. Jo palieti-mas, kaip kokia elektros srovė jam smogė į galvą. Apėmė vėl keršto svaigulys. Da-bar, rodos, kas jį stumė stūmė, vertė sku-bėti, bėgti, kad nepavėluotų ir juos dar rastų Sietyno restorane. Nusileidęs keltu-vu įsoko į gatvę stovindį savo mašiną ir visu greičiu paleidęs motorą lėkė gatvė-mis.

Tuo laiku, kai Dennis jau buvo namie, iš šokių salės grįžo Džimis su Lilija. Abu buvo įsilę ir gerai nusiteikę. Neberadė sė-dincio prie stalo Dennio, nustebė. Dingo, staigiai ir jį veiduose šypseną. Lilija net išplėtusi akis tuoj paklausė:

— Kur, Dennis?...
— Išejo...
— Ar jis tau išeidamas nieko nepasa-kė?...
— Ne. Nieko. Mes likę ne žodžio nepra-sitarėme. Jis buvo toks išbėgęs, atsikėlė

greit ir išėjo, man rodos, svirduliuoda-mas. Gal buvo per daug išgėręs...

— Gaila man Dennio. Jis šiandien bu-vo toks keistas kaip niekad, — pastebėjo Džimis, nuleisdamas galvą.

Kažkoks neįjaukus jausmas, bloga nuo-taika prislėgė jų visų širdis. Mažai jie tarp savęs toliau besikalbėjo. Užsiskė po stik-lą vyno, torto, ir tarėsi greit grįžti namo. Galima manyti, kad artėjančio įvykio nu-jautimas juos taip blogai paveikė. Yra ži-noma, kad dažnu atveju žmonės instink-tiškai pajunta artėjančių pavojų. Pas paukščius ir žvėris tas nujautimas yra daug stipresnis. Jie pajunta artėjančių pavojų ankščiau, nei pamato jų akys ar išgirsta ausys.

Tuo laiku, kai grįžo Dennis į Sietyno restoraną jie jau buvo prie rūbinės durų. Nė nepastebėjo greitai juos prisivejančio Dennio. Tik Džimis kažkodel staiga atsi-grėžė ir pamatęs artėjančią Dėnnį su džiaug-smu vėidė šūktelėjo.

— O, tu vėl, Denni...

Bet vietoje jo atsakymo staigiai trink-telėjo šūvis. Džimis aiktelėjo, susvyravo ir guvo ant grindų. Kito šūvio Dennis ne-bespėjo paleisti. Jo revolveris nukrito ant grindų. Jį jam iš rankų ištrėmė kambojiš-ku vikrumu pasitaikęs prie jo lygiagrečiai stiprus stambus vyras, kaip vėliava paai-kėjo, buvęs marinas ir dar su seržanto laipsniu. Jis nieko nelaukęs paskubomis tuoj griebė Deannį už pečių riktėlėdamas:

— Ką tu darai, pamišėli?...

Lilija, pamatiusi sukritusį Džimį, ėmė spiegiandiai klykti. Po šūvio garso, pra-sidėjus tragedijai rūbėnėje, automatiškai vaizdas restorane pasikeitė. Nutilo muzi-ka. Buvę dar svečiai net ir turtuoliai, mi-lijonieriai paškojo nuo stalų panikos apim-ti grūdosi prie rūbinės ir išėjimo, kad grei-čiau pasišalintų iš įvykių vietos. Greit, už kelių minučių pasigirdo iššauktos policijos mašinų sirenų artėjantis staigimas. Jie tuo pat apstojo išėjimą ir jie atsukbėjo į rū-binę. Paskui juos sekė greitosios pagalbos vyrai.

Atėjus policijai Dennį už pečių tebelai-kė anas stiprus vyras, kuriam jis nieko neatsakė, bet ir nebebandė ištrūkti iš jojo rankų. Stovėjo vietoje, kaip sustingęs, tik drėbėdamas visu kūnu. Jo sutingęs žvilgsnis buvo įbestas į gulintį be judesio Džimį. Iš Džimio krūtinės vis dar sunkėsi raudono kraujo srovėlė. Nebebuvo gali-ma pastebėti, ar jis dar gyvas, net kai grei-tosios pagalbos vyrai jį pakėlė į neštuvus. Jau ir jį išgabenus Dennio žvilgsnis vis te-bebuvo, kaip prilipęs prie pasilikusio dar garuojančio kraujo klando ant rūbinės grin-dų. Jis pasiliko toks pat bejausmis, kai policija jam krėtė kišenes ir uždėjo ant rankų grandines. Neatsakinėjo nė į poli-cijos klausimus, kaip jo vardas, pavardė ir kur gyvena. Nesijudino, net ir tada, kai policija jam įsakė eiti kartu. Tuomet policijos seržantas jį stumtelėjo, pakar-

todamas įsakymą, ir Dennis lyg automa-tiškai ėmė žingsniuoti.

III.

Šventojo Mykolo Archangelo ligoninė, į kurią nugabeno greitosios pagalbos vyrai Džimį, buvo pagarsėjusi visoje Čikagoje. Ją laikė seselės vienuolės pranciškonės. Jos prieš keliolika metų buvo perėmusi ją iš privačių asmenų grupės. Jie, besta-tydami šiai ligoninei didelius modernius pastatus, apšvietę pasidarė skola. Negalė-dami iš jų išbristi, nusprendė ligoninę parduoti. Jų toji ligoninė turėjo ne tik tam reikalui tinkamus pastatus, bet buvo ir labai gražioje vietoje. Jos pastatai visu savo priekiu rėmėsi į vieną didžiulį miesto parką.

Išsigijusios šią ligoninę seselės pranciš-konės ją pavadino švento Mykolo Arkange-lo vardu. Reikalus jos sugebėjo taip gerai tvarkyti, kad kelerių metų bėgyje ne tik išmokėjo skolas, bet praplėtė ir pačią li-goninę, pristatydamos jai naujų pastatų, įrengdamos taip pat ir prie jos koplyčią fi-goniams. Joms rūpėjo, kad ligoniai čia ras-tų ne tik šiltą globą, bet ir būtų gerai gy-domi.

(Būs daugiau)

Skaitykite ir platinkite
Dienraštį "Naujienas"

TELEF. PR 8-3223

DR. ANNA BALIUNAS
AKIU, AUSU, NOSIES
IR GERKLIES LIGOS
2868 W. 63rd Street
Valandos pagal susitarimą.

DR. K. G. BALUKAS
AKUŠERIA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
4449 So. Pulaski Rd. (Crawford
Medical Building). Tel. LU 5-6446
Prilima ligonius pagal susitarimą.
Jei neatliepia, skambinti 374-9012

DR. C. K. BOBELIS
INKSTŲ IR ŠLAPIO TAKŲ
CHIRURGIJA
Tel. 695-0533
Fax Valley Medical Center
860 SUMMIT STREET
ROUTE 58, ELGIN, ILLINOIS

DR. PETER BRAZIS
PHYSICIAN AND SURGEON
2434 WEST 71st STREET
Ofisai: HEMLOCK 4-5849
Rezid.: 388-2233
OFISO VALANDOS:
Pirmadienis ir ketvirtadienis 1-7 val.
antradienis, penktadienis nuo 1-5, treči-
adienis, šeštadienis 8-3 val.

DR. PAUL V. DARGIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Westchester Community klinika
Medicinos direktorius
1938 E. Mannheim Rd., Westchester, ILL.
VALANDOS: 3-9 darbo dienomis ir
ketvirtadienį nuo 1-5, treči-
adienį, šeštadienį 8-3 val.
Tel. 562-2727 arba 562-2728.

REZ.: GI 8-0873

DR. W. EISIN - EISINAS
AKUŠERIA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
8192 So. Kedzie Ave., JA 2-6270
Valandos pagal susitarimą. Jei neat-
liepia, skambinti MI 3-0001.

TEL. — BE 3-5893

DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ AKIŲ LIGOS
3907 West 103rd Street
Valandos pagal susitarimą.

DR. K. A. V. JUCAS
Tel.: 561-4605 ir 489-4441
ODOS LIGOS — CHIRURGIJA
OFISAI:
1002 N. WESTERN AVE.
(Prie Western Ave. kampo)
5214 N. WESTERN AVE.
Valandos pagal susitarimą.

Ofisai: HE 4-1818

DR. J. MESKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VIDAUS LIGŲ SPEC.
2454 WEST 71st STREET
VALANDOS: Pirmadienis, antradienis,
ketvirtadienis ir penktadienis
nuo 3 iki 7 val. popiet.
Tik susitarus.
Trečiadienis uždaryta.

DR. FRANK PLECKAS
OPTOMETRISTAS
KALBA LIETUVISKAI
2518 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir
"contact lenses".
Val pagal susitarimą. Uždaryta treči.

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PUSLIES IR
PROSTATOS CHIRURGIJA
3656 WEST 63rd STREET
Val: antradienis, nuo 1-4 po pietų,
ketvirtadienis, nuo 5-7 val. vak.
Ofiso telefonai: 776-2880
Naujas rez. telefonas: 448-5545.

DR. VYT. TAURAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika, spec. MOTERŲ LIGOS
Ofisai: 2652 WEST 59th STREET
Tel.: PR 8-1223
OFISO VAL.: pirm., antradienis, trečiadienis,
ketvirtadienis 9-5 val. vak. Šeštadienis
nuo 10-12 val. vak. pagal susitarimą.

V. Tumasonis, M. D., S. C.
CHIRURGAS
2454 WEST 71st STREET
Ofiso telefonai: HEMLOCK 4-2123
Rezid. telefonai: Gibson 8-6195
Prilima ligonius pagal susitarimą. Dėl
valandų skambinti telefonais HE 4-2123.
Jei neatliepia, tai telefonais GI 8-6195.

P. SILEIKIS, O. P.
ORTHOPEDES-PROTEZISTAS
Aparatai — Protezai, Med. Ban-
džiai. Speciali pagalba kojoms
(Arch Supports) ir t. t.
Val: 8-4 ir 8-8. Šeštadienis 8-1.
2450 West 63rd St., Chicago, ILL. 60629
Telefonai: PROSPECT 6-5084

BUY U.S. SAVINGS BONDS
WHEN YOU HAVE AN HOUR

SMALENSKAS ATSIISVEIKINA ANTANĄ LAUCEVIČIŲ

Kazio Smalensko atsisveikinimas 1975. IX. 23
laidojant teisininką Antaną Laucevičių

Būdamas teisių studentu, bedirbas mokytojo darbu, pa-
galvoju, bene būtų geriau,
jeigu suderintum studijas su
teismo darbo praktika. 1925 m.
atvykęs Kaunui, pasukau Apy-
gardos Teismo patalposna.
Išėjus teismo sekretoriaus kam-
barin, pamaciau už rašomojo
stalo sėdintį, rašantis apskro-
vusį, augštą, gražios išvaizdos
mandagų vyrą. Tai buvo An-
tanus Laucevičius. Paprašė at-
sisėsti ir paklausė, kas aš ir
kokios pagalbos noris. Pokal-
by, be kita ko, paklausė ko-
kiai organizacijai priklausau.
Sakiau mokius Vilniaus lie-
tuvų gimnazijoje ir priklausau
Pirmajai skautų draugovei.

GRADINSKAS
Naujausias TV
Labai lengvas visų — ir
26-TO KANALO
NUSTATYMAS
2512 W. 47 ST. • FR 6-1998

GELININKAS
(PUTRAMENTAS)
Linksmumo arba liūdesio valandom
grazausios gėlės ir vaikai antka-
pių papuošimai ir sezoninės
kapams gėlės.
ROY R. PETRO (PUTRAMENTAS)
5525 So. Harlem Ave. — 586-1220

GELES VISOMS PROGOMS
Beverly Hills
GELINYCIA
2443 WEST 63rd STREET
Telefonai: PR 8-0833 ir PR 8-0834

PERKRAUSTYMAI
MOVING
Leidimai — Pilna apdrauda
ZEMA KAINA
R. SEKENAS
Tel. WA 5-8063

MOVING
Apraustas perkraustymas
iš įvairių atstumų
ANTANAS VILIMAS
823 West 34 Place
Tel.: FR 6-1882

SOPHIE BARCUS
RADIOJOS IMOS VALANDOS
Visos programos iš WOPA,
1490 kil. A. M.

Lietuvių kalba: kasdien nuo pirma-
dienio iki penktadienio 12-30
1:00 val. ryto. — Šeštadienis ir sek-
madienis nuo 8:30 iki 9:30 val.
ryto.
Telefonai: HEMLOCK 4-2413
715 So. MAPLEWOOD AVE.
CHICAGO, ILL. 60629

FOREST FIRES HURT OUR FOREST FRIENDS
Our wildlife has no defense
against the careless use of fire.
So please follow Smokey's ABC's:
Always hold matches till cold.
Be sure to throw all cigarettes,
cigar ends, and other burning
things away from the forest.
Please! Only you can
prevent forest fires.

kurių mes, būrelis lietuvių
mokinių, 1918 m. spalio m. pa-
dėjome broliams, Petriui, Kos-
tantui, Julijui Jurgelevičiams
suorganizuoti.

Laucevičius pastebėjo, kad
skautai yra ir būsimi viena
svarbiausių organizacijų lietu-
viškam jaunimui išauklėti. Ji-
nai pagelbės paruošti išmok-
sintus, sąžiningus, darbščius
pareigūnus įstaigoms, jau ta-
da gražiai besikuriantis, bet
dar jaunos Lietuvos valstybės.
Ypatingai pabrėžė teisingumo
bei teismų pareigūnų svarbą
pareigas. Po tokio pokalbio
Laucevičius įėjo į teismo pir-
mininko Petrausko darbo kam-
barį ir netrukus paprašė mane
įeiti. Pirmininkas, išklausęs
mano trumpo "curriculum vi-
tae", liepė parašyti prašymą.
Buvau priimtas jaunesniuojų
teismo kandidatu.

Malonu buvo dirbti naujose
pareigose tiesioginėje maho-
naus vyro priežiūroje. Jis vi-
sada būdavo mandagus, ma-
žai kalbės, atseit, gal daugiau
galvojęs, bet tikrai malonus
žentelmenas. Atrodė teismo
darbe jau daug patyręs.

Laucevičiui baigus teisių fa-
kultetą Kauno Universitete, jis
buvo paskirtas teismo tarybo-
je ir vėliau teisėjo pareigoms.
Daug vėliau vėl teko susitikti
su kolega Laucevičium ir ben-
dradarbiaut šiauliu Apygar-
dos Teismo žinyboje, kai jis
dar dirbo Kuršėnuose teismo
taryboje darbu. Čia jis vėl
pasirodė gerai "kvalifikuotas
teisininkas, darbuotis, sąžini-
gai atliekantis jam skirtas parei-
gas.

Ano meto Lietuva tokių pa-
reigūnų, ar tai būtų buvę tei-
smo, ar kitų sričių — tarnybų,
buvo labai reikalinga. Lau-
cevičius pats, ir kitiems pagal
bėdamas, yra užpildęs didelę
spragą ano meto Lietuvoje be
formuojant teismo įstaigas,
kai dar kvalifikuotų teisinin-
kų buvo trūkumas.

Prisimintinas čia, Ameri-
koje, vienas pokalbis su kole-
ga Laucevičium. Tai buvo ke-
letą metų prieš jo susirgimą.
Paliatėme mudu ne tik lietuvių
tautos nelaimės, ankstesnės
praėity, ir vėlesnės, atseit, an-
trojo karo audrų išblaskytus
lietuvių. Baisias nelaimes lie-
tuvų tauta turėjusi kęsti ir
dar kęscianti — sakė jis, —
visai ne dėl savo kaltės, o dėl
Lietuvos geopolitinės situaci-
jos: dvejų skirtingų kultūrų
— Vakarų ir Rytų — veikiamą
lietuvių tautą neįstengė išvengti
brukamų svetimų papročių
bei įtakų.

Be to, apsupta nedraugiškų
didesnių valstybių — iš rytų,
vakarų, pietų buvo jų grąsoma
šimtmėčių slinktyje netekti
nepriklausomybės. Tas labai
trūkdė lietuviams susikristali-
zuoti kietesnį kevalan. O ta-
tai jautriai atsiliepė į kartų
(generacijų) prigimtį — tau-
tėjimą bei nutautėjimą. Tos
besiskverbiantys svetimųjų įta-
kos, žalingos lietuvių tautos
originalumui, sudarė lietuvių
charakterį, ir dėl to klūdė lie-
tuvams taip vieninai, atkak-
liai kovoti savo tautos bei vals-
tybės labui, kaip kitos, irgi
senos tautos, veikė savo nau-
dai.

Toliau kolega Laucevičius
mudviejų pokalbį savo min-
tėjimą tęsė taip: Lietuviškasis
individas, mėgstas kritikuoti
daugiau nei pats dirbti, o juo-
ba nedirbantysis dirbantįjį.
Dėl to esą nesutikimų, nepro-
tingų, net pikty, ginčų, iš ko
kylantys neapykantos, dargi
keršto išrugomis atmiestos, lie-
tuvų veiklos vieniems ir ki-
tiems žalingos pasekmės, ne-

paissant netgi ginčo objektui
esant menkos svarbos. Visu-
zacių prieštaky atsisotantįjį
meniniam darbe, taigi organi-
turį įsiremti į tvirtą pagrindą,
kad pamėgusieji visuomeninį
darbą veikty ne dėl asmeni-
kos garbės ar išdidumo, taigi,
vadovaujantis ne savo "aš", bet
lietuvių lietuviui teikiama pa-
garba, solidarumu, toleranci-
ja atseit, gerbinu priešingos
nuomonės (tai britų tautos
valstybingumo požymis). Vi-
suomeniniam darbe asmeni-
škos garbės (išdidumo) ieškoji-
mas rodo asmenišką "kultą",
bet ne visuomenės ar tautos.

Bendruomenės veikloje dir-
bantieji, nepaisydami takto
bei etikos, (taigi ir laikraštin-
iai korespondentai), nesuge-
bėdami atskirti grūdus nuo
pelų, bergždžiais ginčais skau-
dina vieni kitus asmeniškai, ir
netgi kolektyviai, vieną vei-
kėjų grupę sukirovędami su
kita, kitaip galvojančia, iki
vienų ir kitų energija išsenka
bergždžiuose rietenose, lyg
rungiantis su vėjo malūnais.
Taip užmirštame, kad dabar,
kai esam išblaskyti (atskirti
nuo savo tautos kamieno) po
įvairius pasaulio kampelius,
turim atsiminti tik vieną par-
tiją (tai lietuvių tautą), kurio-
je galėtų reikštis įvairios pa-
žiūros bei konfesijos ant gerai
imagnetinto, tvirto lietuvių
pagrindo, kuris neleistų lie-
tuvams nutolti nuo savos tau-
tos, kaip kad kitos senosios
tautos yra susicementavusios.
Taip mums lietuviams būtų
daug sėkmingiau susibalansuo-
ti, jei viengirdėms įvairios pa-
žiūros (tai lietuvių tautą), kurio-
je galėtų reikštis įvairios pa-
žiūros bei konfesijos ant gerai
imagnetinto, tvirto lietuvių
pagrindo, kuris neleistų lie-
tuvams nutolti nuo savos tau-
tos, kaip kad kitos senosios
tautos yra susicementavusios.
Taip mums lietuviams būtų
daug sėkmingiau susibalansuo-
ti, jei viengirdėms įvairios pa-
žiūros (tai lietuvių tautą), kurio-
je galėtų reikštis įvairios pa-
žiūros bei konfesijos ant gerai
imagnetinto, tvirto lietuvių
pagrindo, kuris neleistų lie-
tuvams nutolti nuo savos tau-
tos, kaip kad kitos senosios
tautos yra susicementavusios.

Taigi, anot kolegos Laucevi-
čiaus, reikia, kad lietuvis vi-
suomenininkas, imdamas kriti-
kuoti kitą toki, turis pirmą pats
savo iškritikuot, sutramdyda-
mas savo nereikalingą (bend-
ruomenės gerovei) ambiciją,
persisijoti savo žinias bei kvali-
fikacijas, kad kritika būtų
kultūringa, ne asmeniškai gar-
bei populiarinti, bet bendro,
naudingo lietuvių visumai, in-
tereso vedama. Tokia kritika,
su derama etika, turinti būti
lietuviškuose laikraščiuose. Ir
laikraščiai turį, daugiau pa-
krypti iš to apgaulingų politi-
nių komentavimų į vieningai
suderintą lietuvių kultūrinį
darbą, ypač jaunimo auklėji-
mo būtinumą išlikti lietuviams
ir lietuviškojo jaunimo moks-
linimui, kad jis sugebėtų giliai
įleisti šaknis lietuvių kultūri-
niam darbe. Taigi, visokiais
būdais bei ištekiais remti lie-
tuvų jaunimo organizacijas —
skautų, ateitininkų, lituanis-
tines mokyklas, kad tuo būdu
ilgiausiai būtų prateista lie-
tuvų tautos sveika generacija
iki Lietuva vėl ims stotis ant
savo kojų savoje nuosavoje že-
mėje.

Kolega Laucevičius gal ne-
buvo praktikuojęs religijos,
bet gi jis yra kalbėjęs: Religi-
ja labai daug gelbsti ugdyti
žmogų, atseit, auklėti jaunimą
visapusiškai, taigi, naudinga
lietuvių savai tautai dorinui bei
tautinui požiūriu. Reikia ve-
lionis rodės religijos toleran-
tės, taigi krikščioniškos kul-
tūros žmogus. Jis, sakė, stebė-
davosi gamtos grožiu, jos gy-
vumu, kaip Aukščiausios Ga-
lybės kūriniu. Tokios grėvosios
gamtos egzistencija bei virš-
gamtinis stebuklingai tikslus,
sviesų judėjimas verčia jį, Lau-
cevičių, susimąstyti, kas yra
Tas, kuris taip tiksliai pasaulį
— Visatą "sukonstruavo"...

Atsisveikindamas kolega
Laucevičius, kurio siela jau an-
apus, ir kurio kūną jau tydėsin
į kapines negalėjau pamiršti
nepasakęs jo pažiūrų į teismo
darbą, kurį jis buvo pamėgęs,
kaip profesionalas teisininkas,

jo pažiūrų į lietuvių visuome-
niškai bendruomeninį kultūri-
nį darbą, bei darbą visose sri-
tyse Lietuvos ateičiai. Lietu-
va, Veličionio nuomone, kad ir
daug metų iškentės, bet tikrai
siai vėl ateis laikas, kada ga-
lės atsistoti ant savo kojų tvir-
tai ir ilgam laikui.

Veličionio Antano Laucevi-
čiaus artimuosius prašau pri-
imti mano nuosirdžiausią užo-
jautą. O Tau, Antanai, nors ir
ne gimtojo krašto velėną užsi-
kloši, lai būna jinau Tau leng-
vutė...

IS DIDELIO RASTO, ISEJO IŠ KRAŠTO...

(Atkelta iš 4 psl.)

Lyg ir pasityčiomas p. J.
Viliušis daro užuominą, kad
"ateityje gali atsirasti vėl koks
nors ankšto laipsnio katalikų
dvasiškis, kuris sugalvos statyti
lietuvių pinigais koplyčias labai
puošniose ispanų katedrose".
Užtikrinu p. J. Viliušį, kad gali
būt ramus, iš jo tikriausiai nie-
kas tokiems tikslams dolerių
neprašys. Lietuviai yra pakan-
kamai kultūringi ir žino, kur to-
kius istorinius paminklus reikia
įrengti, kurie bylotų per am-
žius.

Baigdamas šias kritines pa-
stabeles dėl p. J. Viliušio palies-
tų kat. Bažnyčios ir jos doktri-
nos, bei dėl įtarinėjimo vysk. V.
Brizgio jo įrengtų paminklinių
koplyčių, noriu pareikšti, kad
ši kartą p. J. Viliušis iš didelio
rašto išėjo iš krašto. Gal tai
įvyko ne tiek dėl jo amžiaus,
kiek iš neapykantos kat. Bažny-
čiai, jos aukštųjų vadovams,
kas šiame ekumeniniame laiko-
tarpyje reikia laikyti dideliu at-
silikimu.

MOTERŲ STREIKAS?

WASHINGTONAS. — Ameri-
kos moterų organizacija NOW
prašė, gavusi iš moterų "tūks-
tančius" laiškus ir telefonais pa-
reikšimu, kad nori dalyvauti
ateinančio spalio mėn. 29 dieną
visuotinėje Amerikos moterų
vienos dienos streike. Streiką
prieš porą savaitių paskelbusi
NOW (National Organization for
Women) sakosi norinti parodyti,
kiek daug Amerika priklauso
nuo moterų.

Alkoholio mokesčiai

SPRINGFIELD, ILL. — Illinois
Aukščiausios teisėms patviri-
no Cook apskrįčio įsivestus al-
koholio mokesčius: 4 centus nuo
galiono alaus, 12 centų nuo ga-
liono vyno silpnescio kaip 14
laipsnių ir 30 centų nuo galiono
stipresnio kaip 14 laipsnių vyno,
ir \$1 nuo galiono likerų. Tie mo-
kesčiai uždėti pirkėjui.

SAN QUENTIN. — Odd Cor-
nell, 82 metų amžiaus, arti pusę
šimto metų išbuvęs San Quentin
kalėjime ir paleistas į laisvę, pa-
reikšė norą grįžti į kalėjimą. Jis
pareiškė, kad dabar visi jo geri
pajiztami liko San Quentin ka-
lėjime ir kad jų 1,000, kuriuos jis
susitapė kalėjime, neilgai truks
išleisti laisvėje. Parolės parei-
ginai leido jam naktis praleisti
slaugymo namuose, o dienomis
dirbti kalėjime.

— Prezidentas Fordas bus at-
sargesnis, bet jis kelionių po
kraštą nenutrauks.

Susirinkimo PRANESIMAI

— Eričko Draugiško Klubo pir-
mas poastoginis susirinkimas bus
trečiadienį, spalio 1 d. 7:30 val. vak.
Vaicacio svetainėje, 4258 So. Maple-
wood Ave. Visi nariai kviečiami da-
lyvauti, nes yra daug svarbių reikalų
aptarti. Po susirinkimo bus vakas.
B. Zengulis, prot. rašt.

— Uptas Draugiško Klubo pir-
mas susirinkimas po astogų įvyks penk-
tadienį, spalio 3 d. 7:30 val. vak.
Vaicacio svetainėje, 4258 So. Maple-
wood Ave. Visi nariai kviečiami vi-
są laiką ir svečiai, nori būti nariais, at-
silankyti. Bus daug ką aptarti ir ra-
portus išaušyti. Po susirinkimo bus
kavutė.
A. Kelys

SVENTO RASTO PAMOKYMAI IR PAAIŠKINIMAI KIEKVIENĄ DIENĄ BŪTINI KRIKŠČIONIUI

"Ai šviesa, atėjau į pasaulį, kad kiekvienas, kuris tikl į mane, ne-
pasilikytų tamsyboje". — Jono 12:46.

Pats Viešpats Jėzus ir šventoji dvasia yra bažnyčios šviesa ir jos veik-
mu mes esame vedami į Tiesą. Apaštalas Petras sako, kad mes turime
juo labiau patikėti pranašų žodį, ir jį gerai darote kreipdami į jį de-
mes, lyg į kokį žiburį, šviečiantį tamsioje vietoje. (2 Petr. 1:19).
Dar mes tebegyvename pasaulyje, tamsioje vietoje, todėl turime nuolat žū-
rėti, pranašų parašytą žodį, kuris "šviesa vis aiškiau tobulai dienai be-
durtinanti". Dievo pranašas sako: "Tavo žodis yra žiburys mano kojai ir
šviesa mano takui". "Tavo paliepinas žiburys ir tavo įstatymas šviesa". —
Psalmė 119:105; Pat. 6:23.

Via! šino, kad mirtis yra žiauri ir paliečia kiekvieną. Bet kur yra mi-
rusioji? Ir klausimą atsako knygos "Vilnis po mirties", kurią gausite
nemokamai. Rašykite:

F. ZAVIST, 3715 WEST 64th STREET,
CHICAGO, ILLINOIS 60629.
SV. RASTO TYRINETOJAI

PETKUS
TĖVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME
2533 W. 71st Street
Telefonai: GROvehill 6-2345-6
1410 So. 50th Ave., Cicero
Telefonai: TOWnhall 3-2108-9
TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS
AIKŠTĖ AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

Laidotuvių Direktorai
MAZEIKA & EVANS
6845 SO. WESTERN AVE.
TRYS MODERNIŠKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS
KALBAMOS VERTA
Kvėpulis 7-0500 Kėpulis 7-0501

EUDEIKIS
GAIDAS -- DAIMID
SENIAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA

4605-07 So. HERMITAGE AVENUE
Tel.: Yards 7-1741 - 1742

4330-34 So. CALIFORNIA AVENUE
Telefonas: LAFayette 3-0440

MODERNIŠKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

NARIAI:
Chicago
Lietuvių
Laidotuvių
Direktorių
Asociacijos

ANTANAS M. PHILLIPS
3307 So. LITUANICA AVENUE. Phone: Yards 7-3401

BUTKUS - VASAITIS
1446 So. 50th Ave., Cicero, Ill. Phone: OLYmpic 2-1003

PETRAS BIELIUNAS
4348 So. CALIFORNIA AVE. Phone: LAFayette 3-3572

GEORGE F. RUDMINAS
3319 So. LITUANICA AVE. Tel.: Yards 7-1138-1135

STEPONAS C. LACK IR SŪNUS
(LACKAWICZ)
2424 WEST 69th STREET REpuonc 7-1215
2314 WEST 23rd PLACE Virginia 7-6672
11028 SOUTHWEST HIGHWAY, Palos Hills, Ill. 974-4410

P. J. RIDIKAS
3354 So. HASTED STREET Phone: Yards 7-1911

Pasikalbėjimas su dail. Miku Šileikiu

Darbus kultūrinį vertybių kūrėjas dailininkas Mikas Šileikis yra kuklus žmogus. Lietuviai turėtų jį plačiau ir geriau pažinti. Jo tapybos darbų apžvalginės parodos progą dailininkui buvo duoti keli klausimai į kuriuos jis mielai sutiko atsakyti.

1. *Mielas dailininke, kada pastebėjote savo linkimą pasirinkti dailininko gyvenimo dailį?*

Dailė ir literatūra mane traukė dar tebesant Lietuvoje. — ypatingai spalvos. Man patiko kiekvienas gražus paveikslas, rankomis padirbtį dievukai, šventieji bažnyčių altoriuose. Visa tai man atrodė, kažkas aukščiau, kažkas šviesiau už kasdieninį kaimo gyvenimą. Mane veikė aiškiai nesuvokiama, kažkokia magiška jėga ieškoti grožio. Gal tas ir pastūmėjo mane susipažinti su meno pasauliu ir tapti jo dalele.

2. *Parodose "matėme" Jūsų gamtovaizdžių, portretų ir figūrinių kompozicijų. Gamtovaizdžiai, berods, Jūsų kūryboje vyrauja. Kodėl?*

Baigęs meno mokyklą pradžioje gilinau portretą, kurių nutapiau apie 35, tačiau viso laiko negalėjau skirti dailės darbui. Dirbdamas spaustuvių ieškojau atvangos ir labai mėgau pasižvalgyti gamtoje. Ten esantis nuostabus gamtos formalių dalykų. Portretas yra labiau asmeniškasis, formalus dalykas ir paprastai nelaima didelių menu, nors yra išimčių. Peizažą galima užtikti bet kur, bet kokių laikų. Įspūdingas vaizdas, man būna lygiai geras kūrybinio alio patenkinimui. Vieni laikai būvau labai "išimylėjęs" į Indijos kopas ir ten sukūriau nemažai paveikslų. Kopos, mėlynas dangus ir ežeras, ypatingai patrauklus miškas sudaro savotišką nuotaiką. Jautiesi



DAIL. MIKAS ŠILEIKIS

patenkintas, kai pavyksta tą nuotaiką perkelti į drobę.

Visos tapybinės priemonės (aliejaus, tempera, akvarelė ir kt.) man yra priimanamos. Mažiau dirbau grafikos srityje. Dirbau ir taikomojo meno darbus, kurie man atrodė nėra tikras menas. Ilustracijos, dekoracijos scenai, drabužiai, sporto iliustracijos ir pan. dirbdami pagal užsakymą; laisvos kūrybos čia nepapildys. Tą sritį tuoj mečiau.

3. *Kiek suprantu, Jūs esate impresionizmo atstovas. Gal galėtumėt pasakyti nuo kada ir kodėl?*

Esu "lyrinis" impresionistas. Prieš 55 metus po impresionistų revoliucijos Paryžiuje, mūsų mokykla (Art Institute of Chicago) "išlaisvino" meną iš akademiškos varžtų palikdama išimtis tam tikrose srityse. Pvz., portrete laikomasi ir toliau tradicinių technika. Ekspresionizmui ir abstraktui aš nesidomėjau ir švėtimos įtakos manęs nepaveikė.

4. *Ką galvojate apie lietuvių dailininko pareigas savajai tautai? Ar tikrai yra "pavojingos" tautinės temos, kaip kai kurie dailininkai tvirtina?*

Tą klausimą reiktų plačiau panagrinėti. Dabar galėčiau tiek pasakyti, kad yra klaidinga tvirtinti, jog tautinės menos temos yra "pavojingos", — nebent jos yra nemeniški išsprendžiamos ir tenaudojamos patriotinių žmonių jausmams tenkinti. Lietuvių tautos istorija ir dabartis menos temoms yra labai turtinga, ornamentika savita ir taip pat turtinga, bet dailininkui temos turi atsirasti iš širdies, naujos, originalios. Tik daug lengviau yra eiti su laiku, su mada, su minia, — ko taip įkyriai laikosi dauguma jaunų dailininkų. Deja, ir tarptautinėje dailininkų minioje jie neiškyla aukščiau kitų.

5. *Salia savosios kūrybos Jūs esate parašęs daugybę meno parodų vertinimų. Gal pasisakytumėte ką iš esamų lietuvių Jūs daugiausia vertinate?*

Salia dailės darbų daug rašiau spaudai, — ir ne vien meno klausimais. Daugiausia rašiau "Meno žiniose" apie lietuvių ir kitatautišką meno parodas. Prieš Antrąjį Pasaulinį karą lietuviškų dailės parodų nebuvę, tai ir rašyti apie jas nereikėjo. Lietuvių dailininkų vertinimu ne vieną, bet kelis: individualus tapytojas V. Vizgirda, lietuvių senų tradicijų grafikos ir tapybos puoselėtojas V. Ignas, V. K. Jonynas. P. Dargio atliekamoji technika yra puikusia, tik jo posukis ir primityvių padėmių groteskines formas mane truputį erzina. Grafiškas Viešulas išsiskiria kosmopolitiniu terenu, tai galim tuo džiaugtis. Juozas Mielulis pasirinko alegorines, simbolines temas ir, atrodo, turi rimtą pagrindą. K. Žeromskis yra stiprus tapytojas, tik kūryboje nenusistovėjęs, ieško naujų formų. E. Marčiulionienė — viena iš produktines keramikų — turi plačią

vaizduotę, dekoratyvinių formų išradingumą. K. Zapkus parodė didelį talentą gigantiškų paveikslų kūryboje. Skulptūros srityje R. Mozoliauskas ir abu Kašubai daro didelę pažangą. Išvilioj turime ir daugiau gerų dailininkų, tik šio pasikalbėjimo apimtyje neįmanoma jų aptarti ar bent išvardinti. Lyginant su kitomis tautinėmis grupėmis lietuvių nėra nuskriausti. Pav. lenkai, nors daug gausesni, su pavydu žiūri į lietuvių dailininkų darbus. Gerų dailininkų turime ir Lietuvoje. Tuo galime tik džiaugtis.

6. *Kodėl Jūs taip glaudžiai pritapote prie Čiurlionio Galerijos Čikagoje?*

Prie Čiurlionio Galerijos pritapau nuo pat jos pradžios, nuo jos įsikūrimo 1957 m., nes buvau jos organizavimo darbe su a. a. Zenonu Kolba ir kitais. Buvau pirmasis Čiurlionio Galerijos direktorius per 5-6 metus. Taip pat pirmas pasirašiau galerijos inkorporavimo Čarteryje, kuriame yra nuostatas, kad Meno Kūrinių Fondas skiriamas laisvai ir nepriklausomai Lietuvai. Ir dabar esu Direktorių Tarybos narys. Manėčiau, kad visi lietuvių dailininkai ir visuomenė turėtų daugiau domėtis to fondo augimu ir jo išlaikymu.

7. *Ką Jūs išstatote savo spalų 4 d. atidarojamoje parodoje?*

Žmonos mirties šį pavasarį pribliškintas nemaniau ir nenorėjau ruošti parodai, tačiau draugų prikalbintas ir raginamas sutikau ruošti. Iš kelių šimtų turimų paveikslų parinkau 56 tik aliejinės tapybos darbus. Bus išstatyta keletas portretų, o visa kita — įvairūs kūrinių: gamtovaizdžiai, natūrmortai, kompozicijos. Visi parodos kūrinių apima maždaug 50 metų laikotarpį, todėl ir paroda pavadinama apžvalginė tapybos darbų paroda.

Esu tikras, kad parodos lankytojai išgyvens vieną kitą pakilią valandėlę, apžiūradami jauno ir subrendusio dailininko Miko Šileikio darbus.

Albinas Daumantas

PASKIRTA KIPRO BIELINIO PREMIJA

Kipras Bielinis savo testamentu paliko 3000 dolerių premiją mirties tema išleistas knygas, pripažino geriausią testamentą sąlygomis atitinkančią buvusios Sibiro tremtinės Elenos Jucutės atsiminimų knygą: "Pėdos mirties zonoje".

Tam sudaryta komisija susipažino su jai prisiųstomis knygomis, o taip pat priėmė dėsminį ir kitas po Kipro Bielinio mirties tema išleistas knygas, pripažino geriausią testamentą sąlygomis atitinkančią buvusios Sibiro tremtinės Elenos Jucutės atsiminimų knygą: "Pėdos mirties zonoje".

Už šią knygą komisija vienbalsiai nutarė Elenai Jucutei skirti Kipro Bielinio trijų tūkstančių dolerių premiją.

Susijūnojus su laureate, Chicagoje manoma surengti jai iškilmingą premijos įteikimą.

P. Vn.

TRUMPAI

— Ieva Banienė, Bloomfield Hills, Mich., pratešdama prenumeratą kartu su gerais linkėjimais darbuotojams ir bendradarbiams, atsiuntė penkinę Naujienų paramai. Ig. Motejaitis iš Lindenhurst, Ill., atsiuntė 4 dol. K. Jasilevičius iš Cicero atsiuntė du dol. Naujienų vadovybė visiems rėmėjams, platintojams ir naujiems skaitytojams nuoširdžiai dėkoja.

— Pet. Pažkaitienė iš Marquette Parko apylinkės vajas

HELP WANTED — MALE
Darbininkų Reikia
CLEAN UP MAN
NEEDED AT ONCE
For fine restaurant. Steady work.
Good pay.
Apply after 4:00 P. M.
BERTINOS RESTAURANT
400 OGDEN AVE.,
LISLE, ILL.

RENTING IN GENERAL
Nuomos
ISNUOMOJAMAS 3 KAMBARIŲ BUTAS suaugusiems. Skambinti telef. 247-7318
prieš 2:00 val. p. p.

proga tapo Naujienų skaitytoja jas užsisakydama vieneriems metams. Naujienų vadovybė dėkoja už dėmesį ir gerą pavyzdį. Šiais nepastoviais ir apgaulingais įspūdių bei retorikos laikais kiekvienam lietuviui yra būtina gera informacija ir tikslūs žinių komentarai bei įvykių vertinimai. Naujienos įrodė, kad jos nori ir gali tai atlikti visų lietuvių naudai ir gerovei. Jos palaiko visas demokratines lietuvių jėgas ir remia naudingus visiems lietuviams bendruosius darbus. Visi prašomi prisidėti prie Naujienų platinimo vajeaus.

— Vladas Venskuskas prašomas atsiimti savo pilietybės dokumentus, esančius pas Joną G. Evans, 6845 S. Western Avenue. Juos rado J. G. Evans dukte Chicago Savings b-vės kieme.

— Adelė ir Adolfas Jonačiai, Grand Rapids, Mich., kelia savo sūnui, Henrikui vestuvės spalio 11 d. Iš Chicago ten vyks Sofija ir Vytautas Ripskiai, iš Muskegan inž. Kl. Čeputis ir kiti buvę kaimynai bei jaunystės draugai.

— Juozas Stasiulis iš Marquette Parko apylinkės dirba statum namų statyboje. Laisvą nuo darbo metų jis padirbo lietuviško stiliaus kryžių savo ūkio sodybvietyje, Montello, Wis. Juo susižavėjo kun. Petras Patlaba. Nežilgo toks lietuviško stiliaus kryžius, padarytas J. Stasiulio, papuoš kun. P. Patlabos sodybą, Hot Springs, Ark.

— Naujieniečiai Genė ir Frank Prusis jau trečią savaitę atostogauja Loup City, centrinėje Nebraskaje. Jie yra dr. K. Almėno ir jo žmonos svečiai, naudojasi jų puikaus ūkio gėrybėmis, gėrisi gražia Nebraskos gamta, įspūdingais vaizdais, ypatingai saulėlydžių metu.

— Anton Blaskys iš šiaurinės miesto apylinkės, kurį laiką buvęs Liuteronų ligoninėje, išvyko į slaugymo namus, Des Plaines, Ill. S. Dagys ir S. Gairionis iš Gage Parko išsikėlė į Marquette Parko apylinkę. Iš Chicago pietvakarių į Marquette Parką atsikėlė gyventi Juozas N. Kinderis. Jis dirba Vlado Šimačio Real Estate įstaigoje. Ponia Anna Luber iš Cicero išvyko gyventi į Sarasota, Floridą.

— Vida ir prof. Antanas Gilvydžiai praėjusį sekmadienį važiavo svečius, susirinkusius švęsti jų sūnaus Daliaus gimtadienį.

— Elena Praniskienė paskirta šv. Kryžiaus ligoninės Naujagimių skyriaus vyresniąja. Mediciniško slaugymo mokyklą ji baigė Lietuvoje, o specialius naujagimių priežiūros kursus lankė Michael Reese ligoninėje. Jos žinioje yra ir per anksti gimusių priežiūra.

— Dail. Miko Šileikio apžvalginės tapybos parodos atidarymas įvyks š. m. spalio mėn. 4 d., šeštadienį, 7 val. vakaro Čiurlionio Galerijoje, Inc. naujoje Midland Savings & Loan Assn. rūmuose, 8929 So. Harlem Ave., Bridgeview, Ill. Išlato 56 darbus: portretai ir įvairūs žanras, apimantys 50 metų laikotarpį.

Čiurlionio Galerija (Pr.)

REAL ESTATE.

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, žemė — Pardavimui
REAL ESTATE FOR SALE
Namai, žemė — Pardavimui

PASKOLOS PERKAMAS NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS IR ZEMAIS NUOSIMČIAIS MENESINIAIS ISSIMOKEJIMAMS
— DEL VISŲ INFORMACIJŲ, KREIPKITES Į

MUTUAL FEDERAL SAVINGS

PETRAS KAZANAUSKAS, Prezidentas
2212 W. Cermak Road. Chicago, Ill. Virginia 7-7747

BUTŲ NUOMAVIMAS

NAMŲ PIRKIMAS — PARDAVIMAS — VALDYMAS — NOTARIATAS — VERTIMAI.

VISŲ RŪŠIŲ DRAUDIMO AGENTŪRA

J. BACEVICIUS — BELL REALTY

INCOME TAX SERVICE

6455 So. Kedzie Ave. — 778-2233

3 BUTŲ IR BIZNIO PATALPA, 50 pėdų sklypas, Brighton Parke. Mūrinis namas, nebrangus, reikia skubiai parduoti.
5 PO 5. MURINIS. MEDINIS. \$1,100 mėn. Prašo \$50,000. Marquette Parke.
10 BUTŲ MURINIS. Nauji įrengimai. Labai geros pajamos. Savininko paskola. Labai geras namas. Reikia skubiai parduoti.

ŠIMAITIS REALTY

Insurance. Income Tax

2951 W. 63rd St. Tel. 436-7878

— Naujienas galima užsisakyti telefonu, skambinant administracijai darbo valandomis. Taip pat kviečiama skambinti arba rašyti prašant siųsti susipažinimui. Platinimo vajeaus proga Naujienos yra siunčiamos susipažinimui 2 savaites nemokamai pagal gautus pagedavimus ir galimų skaitytojų adresus.

— Pasakyti tiesą šiais laikais yra pats svarbiausias reikalas ir būtiniausias uždavinys. Dėl tiesos ir teisybės Naujienos niekuomet nebijojo ir nebijo konfrontacijos, nors dabar daug kas nori įvesti madą, kad bendradarbiavimas su sovietais yra patriotinis aktas, paliekant su jais konfrontaciją pavertęsiems... Naujienos buvo ir yra už demokratiją ir toleranciją. Deja, jos negali toleruoti Lietuvos okupacijos tolerantų ir palikti įvairių tipų bendradarbių tojus visiškoje laisvėje. Todėl šio pasimetimo ir iliuzijų politikos laikotarpiu Naujienos yra būtinos kiekvienam lietuviui. Reikia prisidėti prie sąjūdžio jubiliejiniais metais padvigubinti skaitytojus. (Pr.)

TERRA

Brangenybės, Laikrodžiai, Dovanos visoms progoms.
3227 WEST 63rd ST., CHICAGO
Telef. 434-4660

Siuntiniai į Lietuvą ir kitus kraštus

P. NEDZINSKAS, 4065 Archer Ave
Chicago, Ill. 60632. Tel. YA 7-5980

Didžiausias kailių pasirinkimas

pas vienintelį lietuvių kailininką Chicagoje
NORMANA BURŠTEINA
Tel. 263-5826 (įstaigos) ir 677-8489 (buto)
185 North Wabash Avenue
2nd Floor Chicago, Ill. 60601

SKAITYK IR KITAM PATARK
SKAITYK IR DEMOKRATINĮ
DIENRASTI "NAUJENAS"

SAVI NAMAI — TVIRTŲ

LIUKSUS 17 M. MURAS. 2 auto mūro garažas. Seimai gyventi arti California ir parko. \$21,500.
MODERNUS 4 BUTŲ mūras ir 2 auto mūro garažas. Atskiri šildymai. Cent. air. cond. Arti Maria High. — \$45,500.
1½ AUKSTO NAMAS ir 2 auto garažas. Arti bažnyčios ir parko. — \$18,000.

1½ AUKSTO 2 BUTŲ 19 m. mūras ir 2 auto garažas. Kambarys sausam beismente su patosumais. Pušų medžio porčius. \$32,000.
7 KAMB. MŪRO REZIDENCJA. 2 vonios. Gražus beismantas. 2 auto garažas. Tuoj galite užimti. Marquette Parke. \$29,750.
2 BUTŲ 19 M. MURAS. Mūro garažas. Nauji atskiri šildymai. Air cond. Karpetai. Įrengtas beismantas. Per mėnesį gaunate butą. Arti parko. \$35,700.

8 BUTŲ MURAS, naujas garų šildymas, nauja elektra, alumin. langai. \$15,000 metinių pajamų. Arti mūras ir 2 auto garažas. Marquette Parke. \$23,900.

6 KAMBARIŲ MŪRO NAMAS. 2 auto garažas. Beveik prie Marquette Parko bažnyčios. Jau laisvas. — \$21,000.

2 AUKSTŲ MURAS, puikūs 2x5 kamb. butai ir 2 kamb. sausam beismente, naujas gasų šildymas. Geras garažas. Arti mūro. \$25,500.

VALDIS REAL ESTATE

2625 West 71st St. Tel. RE 7-7200

BUTŲ NUOMAVIMAS, IVAIRŲ ORAUDIMŲ NAMŲ IR NEKILN. JAMO TURTO PIRKIMAS, PARDAVIMAS.

BALYS BUDRAITIS

BUD'S REAL ESTATE

4369 ARCHER AVE., CHICAGO
TEL. — 254-5554

M. A. ŠIMKUS
Real Estate. Notary Public.
INCOME TAX SERVICE
4239 S. Maplewood. Tel. 254-7450
Taip pat daromi vertimai, giminii iškvietimai, pildomi pilietybės prašymai ir kitoki blankai.

BUILDERS AND CONTRACTORS

Namų Statyba ir Remontas

HEATING CONTRACTOR.
Įrengti miestai ir užmiesių namus ir perstatyti senus visu rūšiū namų apšildymo pečius, air-conditioning, vandens boilerius ir storus rinas (gutters). Dirbu greit, sąžiningai ir garantuotai.

DOMAS ZUKAUSKAS

4444 So. WESTERN AVE.

Chicago, Ill. 60609. Tel. VI 7-3447

HOME INSURANCE
Call: Frank Zopolis
3208 1/2 W. 95th St.
GA 4-8654

DĖMESIO

62—80 M. AMŽIAUS VAIRUOTOJAI

Tiktai \$60 pusmečiui automobilio Liability apdraudimas.

Kreipitis:

A. LAURAITIS

4445 So. ASHLAND AVE.

523-8775

A. TVERAS

LAIKRODŽIAI IR BRANGENYBĖS

Pardavimas ir Taisymas

2646 WEST 69th STREET

Telef.: REpublic 7-1941

JEI "NAUJENAS" TU

SKAITYSI, TAI IR KITAM

PASAKYSI, KAD JOS RASO

TIKRĄ TIESĄ — SKLEIDŽIA

SVIESĄ.

GEROS DOVANOS

ŠIOS KNYGOS PARDUODAMOS DABAR "NAUJENOSE" SU DIDELIEMIS NUOLAIDOMIS:

Dr. A. J. Gussen — DANTYS, jų priežiūra, sveikata ir grožis.
Kietais viršeliais, vietoje \$4.00 dabar tik \$3.00
Minkštais viršeliais tik \$2.00
Dr. A. J. Gussen — AUKŠTA KULTŪRA — ŽIAURUS ŽMONĖS.
Kelionės po Europą įspūdiškai. Dabar tik \$2.00

Galima taip pat užsisakyti paštu, atsiuntus čekį arba money orderį.

NAUJENOS,

1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60608

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

MARIA NOREKIENE — VYTAUTAS ZUKAUSKAS

2608 West 69th St., Chicago, Ill. 60629 • Tel. WA 5-2787

Didelis pasirinkimas įvairių prekių.

AUTOMOBILIAI, ŠALDYTUVAI, MAISTAS, PINIGAI.

MOVING — Apdraustas perkraustymas

Pigus ir sąžiningas patarnavimas. Naujais kraustymo įrankiais. Ilgų metų patyrimas.

AL NAUJOKAITIS

2022 W. 69 ST., CHICAGO, ILL. 60636. Tel. WA 5-9209

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

Cosmos Parcels Express Corp.

MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE

2501 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629. — Tel. WA 5-2737

3333 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. — Tel. 254-3320

Įvairių prekių pasirinkimas: motociklai, šaldytuvai, automobiliai, maistas, doleriniai Cerifikatai.

V. VALANTINAS

JUBILIEJINIŲ METŲ NAUJŲ SKAITYTOJŲ VAJUS

NAUJENOS šiemet sulė 60 metų. Minint tą sukaktį, gerbiant pirmojo Amerikos lietuvių dienraščio steigėjų bei lietuviškos spaudos pirmųjų ir atliekant būtiną pareigą amžinam lietuviybės išlikimui skelbiamas Naujienų platinimo vajeaus.

NAUJENOS tvirtai stovi ir kovoją už Lietuvos ir pavergtų lietuvių laisvę, neidamos ir nesidėdamos į sandėrius su okupantai ar jų igaliojniais.

NAUJENOS palaiko visas lietuvių demokratines grupes, jų bendras institucijas ir remia visų lietuvių bendruosius darbus bei tikslus.

NAUJENOS atstovauja tyliąją lietuvių daugumą šiais pasimetimo, retorikos ir politinių iliuzijų laikais. Jos yra visiems idomos, naudingos ir reikalingos, net būtinės. Ne veltui, geroje draugijoje girti Naujienas yra mada. Lai tai mada tampa jas prenumeruoti.

Todėl Naujienų vadovybė ir Vajeaus komisija Jubiliejinių metų progą skelbdama platinimo vajeaus kreipiasi į visus lietuvių pasekti lietuviškos spaudos pirmųjų pavyzdžiais užsiprenumeruojant Naujienas tikslu sudaryti grandinę tolimiesiems darbams ne tik laikraščio, bet ir visos išėjvijos, taip pat pavergtos Lietuvos ir jos žmonių gerovei, siekiant visuotinio lietuvių tautos renesanso.

KAINUOJA: Chicagoje ir Kanadoje metams — \$30.00, pusel metų — \$16.00, trims mėn. — \$8.50, vienam mėn. \$3.00. Kitose JAV vietose metams — \$26.00, pusel metų — \$14.00, vienam mėn. — 2.50. Užsieniuose — \$31.00 metams. Susipažinimui siunčiama savaitę nemokamai. Prašoma naudoti žemiau esančią atkarpą.

NAUJENOS,
1739 So. Halsted St.,
Chicago, Ill. 60608

☐ Siunčiu _____ dol. Naujienų prenumeratą, Jubiliejinio vajeaus progą paremdamas lietuvišką spaudą.

☐ Vajeaus progą prašau siųsti Naujienas vieną savaitę susipažinimui nemokamai ir be jokių įsipareigojimų.

PAVARDE IR VARDAS _____

ADRESAS _____

GARSINKITĖS NAUJENOSE

6 — NAUJENOS, CHICAGO 8, ILL. — WEDNESDAY, OCTOBER 1, 1978